

Naš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poltni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Lzhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV./STEVILKA 9

CELOVEC, DNE 28. FEBRUARJA 1963

CENA 2.- SILINGA

Boj med Moskvo in Pekingom

Pravi vzrok za prepir med ruskimi in kitajskimi komunisti tiči v tekmah, kdo bo imel več besede v ostalih komunističnih strankah in državah. Ruski komunisti so toliko na boljšem, ker imajo denar, blago in orožje, ki lahko s njim zalagajo svoje svoste pristaše med komunisti v tujih državah. Kitajci vsega tega nimajo, kar jih pa nič ne ovira v želji, da spodrinejo moskovski vpliv, kjerkoli se le da. V tem oziru smo doživeli zadnje mesece par značilnih bitk med Moskvo in Pekingom.

V kubanski krizi smo bili tako zaverovani v dvoboj med Rusijo in Ameriko, da smo čisto prezrli kitajsko zakulisno igro, ki je hotela Rusom vsaj nagajati, ako jih ne ravno spodniti iz Castrove okolice. Kitajski komunisti so preko svojih rojakov na Kubi skušali na vse načine hujskati Castra, naj bo nepopustljiv in naj se ne ozira na moskovsko politiko. Neopretnost so opozarjali Castra, da Hruščev ni pravzaprav napravil prav ničesar v Castrovo korist, dokler se je sedanji kubanski diktator še v gozdovih boril proti Batistu. Kubanski komunisti so šli na Castrovo stran že takrat, ko je bila Castrova zmaga na vidiku. Neopretnost so trdili Castru, da Hruščev išče v podpiranju Kube samo svoje interese in da je Kuba le orodje v rokah moskovske politike.

Kitajski komunisti so s to taktiko dosegli uspehe, kar najboljše ve Mikojaev, ki ni mogel Castra pripraviti do popuščenja, dokler ga ni postavil pred izbiro: ali naj se odloči za moskovske dobave v orožju in blagu ali pa naj visi na kitajskih obljubah. Castro se je moral odločiti za Moskvo, saj mu drugače ni kazalo, toda njegove simpatije do rdeče Kitajske se radi tega niso zmanjšale. Posledica Castrovega stališča se začne kazati v treh strujah v njegovi stranki. Prva je požrla vsa razočaranja, kar jih je doživela v Moskvo, in stoji strogo na moskovski liniji. Druga vztraja trdovratno na kitajski strani, zahteva čim več »revolucije« in čim več naslona na Peking. Tretja struja je nevtralna in bi rada vodila tako politiko, da se ne zameri ne Moskvi ne Pekingju, zato pa izkorišča oba. Castro naj bi po želji tretje skupine igral vlogo kubanskega Tita in skušal hoditi po svoji poti v komunizem, obenem pa to linijo tudi prodati ostalim revolucionarjem v Latinski Ameriki.

Moskva in Peking se borita tudi za vpliv v Severni Koreji. Komunisti iz Severne Koreje so pri tem potegnili Hruščeva za nos. Najprej so se mu dobričkali in pošiljali deputacije k njemu. Tako so izmolili iz Moskve mnogo dobav v blagu in orožju. Ko so vse dobili, se je glavni odbor severnokorejske komunistične stranke zopet nagnil na kitajsko stran in Moskva je bila za skušnjo bogatejša.

Podoben boj med Moskvo in Pekingom se bije za vpliv v Laosu in Severnem Vietnamu. Opazovalci trdijo, da boj še ni končan, kajti Moskva še zmeraj podpira laoske in vietnamske komuniste z orožjem, zato pa Kitajci pošiljajo v obe deželi svoje vojaške strokovnjake in svetovalce. Komunisti v Laosu in Vietnamu skušajo še zmeraj sedeti »na plotu«, vendar čutijo zmeraj hujši pritisk od obeh strani.

Sveda se odvija podoben dvoboj tudi pri vseh ostalih komunističnih strankah. Na tem ničesar ne spremeni dejstvo, da je sprejel predsednik komunistične stranke Kitajske Mao Tse-tung preteklo soboto sovjetskega poslanca v Pekingju Tšerwonenka na »prijateljski« razgovor. Tako zadržanje narekujejo trenutno Kitajcem pač velike težave, s katerimi se morajo boriti predvsem v lastni državi. Tako trdijo potniki, ki prihajajo iz kitajske province

Dr. Schärf priganja vladna pogajanja

Državni predsednik se je s predsednikom OeVP - talkoj po njegovem povratku iz Linza - domenil za sestanek. Zvezni kancler se je pojavil na predsedniškem uradništvu in podrobno poročal predsedniku Schärfu o poteku vladnih pogajanj. Predsednik je vzel poročilo na znanje; podal je tudi daljšo izjavo, ki so jo uradno objavili.

V tej izjavi je ročeno, da smatra državni predsednik dr. Schärf kot svojo najpo-

meembnejšo nalogo, da ne poseže v podrobnosti dnevne politike. »Po mojem mnenju mora državni predsednik stati izven strank in nad strankarskimi prepirci«. To je vzrok, zakaj je od 18. novembra dalje več kot tri mesece »v potpljenju in zadržanju« opazoval prizadevanja strank ter jim dajal poguma, naj sestavijo vlado, ki se naj naslanja »na večino državnega zbora«.

»Ne more biti naloga zveznega predsed-

nika, da pove političnim strankam, kaj imajo podrobno storiti«, je rekel zvezni predsednik zveznemu kanclerju. »Odgovornost strankarskih funkcionarjev naj bo smernica«.

Državni predsednik pa ima dolžnost, da skrbi da se točno držimo določil ustave. »Avstrija je parlamentarna demokracija, v kateri se mora vsaka vlada naslanjati na večino v državnem zboru«, je zvezni predsednik ponovno poudarjal.

V nasprotju k medvojnemu času so skoraj vsi Avstrijci - v katerem koli taboru tudi že stojijo - potrdili svojo državo in demokratično ustavo, je menil dr. Schärf. To je najboljše garancija za varnost avstrijske republike.

Potem pa se je zvezni kancler jasno pri-

znal k nadaljevanju koalicije: »Ne dajem prednosti nikomur in tudi nikogar ne zapostavljam zaradi njegovega prepričanja. Politična naziranja, velika ali mala, uživajo moje spoštovanje kot zastopnik avstrijskih volivcev.«

»Pravilno pa je«, je rekel dr. Schärf, »da začne naši dve veliki stranki velika mera odgovornosti, ker sta dobili od ogromne večine zveznih državljanov nalogo, da nadaljujeta doslej plodovito sodelovanje.«

Tako hočem zdaj kot od avstrijskega ljudstva izvoljeni predsednik republike po dolgem čakalju prvič po volitvah izreči vneto željo: Zedinite se hitro!

»Z dobro voljo bo moralo iti«, je dr. Schärf zaključil svoja izvajanja. Prepričan sem, da morem govoriti o dobri volji, ki so z njo računali volilci, in da bodo stavljenе naloge tudi kmalu uresničene.«

V obeh vladnih strankah so bili odmevi na izjavo predsednika Schärfa zelo šibki in slabi. V krogih SPOe so kratkoma izjavili, da je treba vzeti predsednikov opomin na znanje; v krogih OeVP pa govorijo o tem, da je v tej iniciativi marsikaj nenavadnega. Nenavadno je, javno objaviti pogovor med štirimi očmi v tako velikem obsegu. Dr. Schärf se je, tako pravijo, priznal k koaliciji obeh velikih strank in tako zavrnil druge rešilne možnosti. In slednjič, dr. Schärf je vse to povedal samo dr. Gorbachu, ne pa tudi dr. Pittermannu.

Štirje rušilo še drevi odpuli v Recife na severovzhodni brazilski obali.

Do tega ukrepa je prišlo po sporočilu francoske vlade, da bo v to področje, v katerem je nekaj francoskih ribiških ladij, poslala tudi vojaško ladjo.

Policija je intervenirala proti desetim stanovalcem, ki so se ilegalno vselili v prazna stanovanja v središču danskega glavne mesta. Časopisna agencija Reuter sporoča, da so stanovalci včeraj vdrli v dvoje poslopij, na katerih že več let visijo listki z napisi: Stanovanja se izdajo v najem.

Stanovalci se pritožujejo, da vlada podpira špekulacije hišnih lastnikov in da zaradi tega ne morejo najti stanovanj po predpisanih najemninah.

ODER MLADJE

prireja v petek, dne 1. marca 1963
ob 19.30 uri v Modri dvorani Doma
glasbe

BRALNI VEČER

v pripravo uprizoritve Smoletove
»Antigone«.

Člani odra berejo iz Sofoklejeve in
Anouilhove »Antigone« ter iz Mel-
lovih »Die Sieben gegen Theben«.

Proračunski načrti se ne držijo

Vedno več glasov vstaja v finančnem ministrstvu proti načrtu vlade, ki namerava podaljšati proračunski provizorij za dva meseca, do konca junija. K temu pripominjajo, da kratkoma dalje ni mogoče »voziti« z preživeliimi proračunskimi številkami preteklega leta.

V novem poročilu na vlado, ki ga je predložil finančni minister dr. Klaus ministrskemu svetu, opozarjajo strokovnjaki na to, da bi morala vlada črtati najmanj 75 odstotkov vseh »prostitih kreditov« za maj in junij, da bi tako mogla zadostiti še večjim obveznostim na številnih drugih pod-

ročjih (doklade za penzije in rente, subvencije, izdatki za plače itd.) V tem poročilu opozarjajo na to, da bi bilo podaljšanje provizorija mogoče samo tedaj, če bi državni zbor - po posebnih zakonih - podelil finančnemu ministru pooblastila za preosnovno izdatkov in za finančno-tehnične ukrepe.

Pravosodni minister dr. Broda je predložil vladi novelo za novi red kazenskih procesov, ki naj bi omogočili ponoven priziv, pri nekaterih procesih, ki so jih pri strabburški komisiji za človeške pravice naperili proti Avstriji.

Ministrski svet EWG brez ministrov

Maščevanje nad De Gaullom bi moglo imeti politične posledice

Po zlomu bruseljskih pogajanj se je pred nedavnim spet sestal ministrski svet EWG. Sence bruseljske polomije bodo močno vplivale na nadaljnji potek. Kot edini minister je bil navzoč samo luksemburški zunanji minister Schaus. Prispele je tudi še francoski zunanji minister Couve de Murville, pričakujejo pa, da se od ostalih petih držav - članic EWG iz protesta proti de Gaullovemu zadržanju ne bo nihče udeležil »konference«.

Zunanji minister Holandije in Italije sta svojo odsotnost napovedala in tudi nakazala protestno dejanje proti Franciji. Nemčija se je »konference« udeležila s samo dvema zastopnikoma, z dvema državnima tajnikoma. Nemški gospodarski minister Erhard se nahaja sicer v Bruslju, vendar se je raje odločil za interne razgovore, pred vsem s predsednikom EWG Hallsteinom in belgijskim zunanjim ministrom Spaakom.

Ta temna predznamenja jemljejo precej upanja, da bi moglo priti do resnih pogajanj in sklopov glede predloga za asociacijo osemnajstih afriških držav.

Od teh držav samo dve nista nekdanji francoski koloniji. Četudi velja asociacija

afriških držav za zelo majno, pričakujejo, da bodo pogajanja preložili za več tednov, da bi se tako maščevali nad Francozi. V Bruslju so gotovi, da pogodba pred jeseni ne bo stopila v veljavo.

V krogih opazovalcev pa se bojijo, da bo imelo tako maščevanje gotovo politične posledice. Afriške države, ki se prizadevajo za priključitev, so že dalj časa izpostavljene močnim napadom drugih afriških držav, pred vsem neavtralističnih. Ministrski predsednik Konga, Adoula, ki se mudi na uradnem državnem obisku v Bruslju, je menda prinesel s seboj sporočilo osemnajstih držav, katero govori o gospodarskih in političnih posledicah.

- KRATKE VESTI -

Okrog štiri tisoč demonstrantov je pričakalo včeraj britanskega ministra za kolonije Duncana Sandysa. Demonstranti so zahtevali, da bi Zanzibaru še letos dodelili neodvisnost, da se britanske enote umaknejo iz dežele in da takoj spustijo na svobodo glavnega tajnika nacionalistične partije Abdula Rahmana Mohameda.

Sandys se mudi na trodnevem obisku v Zanzibaru.

Podpredsednik češkoslovaške vlade inž. Oto Šimunek se je pred kratkim vrnil z moskovskega zasedanja izvršnega odbora SEV in izjavil, da zasedanje ni bilo koristno samo zaradi konkretnih vprašanj, ki so jih proučevali, ampak tudi zaradi koristne izmenjave gledišč o nadaljnji izpolnitvi dejavnosti SEV kot celote.

Na zasedanju so proučevali prve orientacijske proračunske skupne bilance goriva in energije do leta 1980 in koordinacijo razvoja nacionalnih gospodarstev za obdobje do leta 1970.

Brazilski minister za mornarico je ukazal, da se morajo vsi mornarji, ki so na dopustu, takoj javiti svojim poveljstvom. Admiral Suzano je sporočil tudi, da bodo

Sinkjang, da se je tamošnje pretežno muslimansko prebivalstvo uprlo rdečemu kitajskemu režimu in začelo z gverilskim vojskovanjem. Novice o uporu se širijo posebno v obmejnih državah Sikkim. Redna kitajska vojska kot uporniki rabita rusko orožje. Podrobnosti o uporu niso znane.

V Indiji mislijo nekateri, da je sedanje premirje tudi na fronti med Indijo in Kitajsko morda v zvezi z uporom. Gverilci skušajo namreč uničevati predvsem vse prometne zveze v zapadni Kitajski, kar seveda mora delati velike težave kitajskemu režimu pri oskrbovanju čet na fronti proti Indiji.

Taki in podobni dogodki močno slabijo položaj Kitajske, hkrati pa krepijo pozicijo Rusije, ki skuša spraviti ponovno vse komunistične stranke sveta »pod streho eno«.

Politični teden

Po svetu . . .

DE GAULLA NAJ BI USTRELILI

Se vedno teče pred vojaškim sodiščem v Parizu sodnijska razprava o pripadnikih OAS, ki so izvedli 22. avgusta lani napad na francoskega državnega predsednika de Gaulle. Medtem pa razburja francosko javnost nov atentat na generala — že sedmi udarec, ki naj bi umoril de Gaulle.

De Gaulle je zadnje dni obiskal pariško vojaško akademijo; pri tem je bilo opaziti izredno močne policijske in žandarmerijske straže. Da so prišli zaroti na led, je brez dvoma mojstrsko delo varnostne policije. Odkritje novega uporniškega gibanja so objavili šele pozneje, prav tako okoliščine in imena nekaterih oseb, ki so bile verjetno v zvezi z zarotniki z dne 22. avgusta. Med njimi so menda tudi nekateri generali, na vsak način visoki oficirji, ki so deloma pripadali celo pozdravnemu odboru za obisk predsednika. Zdi se, da je pri moralnem poizkusu igrala posebno vlogo učiteljica angleščine na vojaški akademiji, grofica Rousselot de Ladac.

Ta dogodek bo najbrž slabo vplival na storilce z dne 22. avgusta, ki pred vojaškim sodiščem v Parizu grede svoji obsodbi nasproti — takrat so streljali na predsednikov voz —. Zagovarjali so se, da so hoteli generala de Gaulle samo ugrabiti, nikakor pa ne umoriti. Vpričo sedanjih dogodkov pa to še bolj zbuja na verjetnosti kot prej. Na drugi strani pa se bodo v Parizu morali zavedati, da bodo de Gaullovi nasprotniki zdaj le še bolj zagrizeno stremeli po njegovem življenju.

»De Gaulle je hudoben, zginiti mora«, je menda izjavil načelnik francoske tajne vojske OAS, Angoud, v toku intervjuja s Presse nekje na Tirolskem. In dalje: »Rešiti moramo pred njim Francijo in Evropo, kajti on hoče ločiti Evropo od Združenih držav Amerike . . .« Protivoze, ki se jih poslužuje OAS, da bi prišla na oblast, so seveda preveč prozorne. Ko Algerija ni več za kaj, je na vrsti de Gaullova evropska politika. Mogoče tukaj upajo na pomoč Washingtona.

KONFERENCA V MOŠIJU

V Mošiju v državi Tanganjika se je teden dni vršila »Solidarnostna konferenca afriško-azijskih narodov«, ki so jo ustanovili leta 1957 v Kairu in ki velja za komunistično vodeno. Imenoma je bilo zastopanih 58 držav, najmočnejše seveda Sovjetska zveza in Rdeča Kitajska. Sovjetska zveza, ki na konferenci v Bantungu leta 1954 kot evropska, neazijska dežela ni bila navzoča, tokrat polja ni več prepustila Rdeči Kitajski sami. Sicer pa so bila mnoga zastopstva izmed 58 iz zelo majhnih nepomembnih skupinic. Take so zastopale — če sploh — francoske kolonije. Indonezijski komunisti so dosegli, da singapurške in malajske delegacije niso pripustili; pač pa je dobil dostop nek dozdeven zastopnik Breuncaisa, ker sta omenjeni državi proti zvezi Singapura in Malaje v Malaysijo. To komunistom neprijetno zvezo so odklonili kot »neokolonialistično«.

Zaključno lahko rečemo, da je bila konferenca v Mošiju zgrešen korak v komunistični propagandi. Bilo je samo malo resnih predavanj, tako ob začetku konference govor Nyerereja, najpomembnejšega državnika Tanganjike, ki je svaril azijske in afriške dežele se posluževati metod imperIALIZMA in neokolonializma.

Najbolj napadljivo so na konferenci nastopali kitajski poslanci, ki so se prekašali v izbranih napadih na ameriški imperIALIZM; vse pa je prekosil dr. Carrillo iz Kube, ki ne pripada ne Afriki in ne Aziji. Do resnih in enoglasnih sklepov je prišlo le v vprašanju odprave odvisnosti nekaterih afriških držav, kakor Angole in Mocambiqua. Če so ob koncu sprejeli tudi 30 resolucij, vendar to ni bila nobena prava glasovnica za komunizem.

AFRIKANCI ZAPUŠČAJO BOLGARIJO

V Sofiji, glavnem mestu Bolgarije, kjer študira 300 afriških študentov na stroške države Bolgarije na tamošnji univerzi za inozemske študente, se je dogodilo nekaj, kar bi moglo zamegliti odnose afriških držav k Vzhodnemu bloku in nanje vplivati tudi še v bližnji bodočnosti. Študentje že eno leto poskušajo ustanoviti afrikansko

študentovsko zvezo, da bi tako mogli učinkoviteje zastopati težbe glede raznih neprilik. K temu neprilichnemu stanju ne spadajo samo siromašne življenjske okoliščine, temveč pred vsem tudi ves študijski potek, v katerem stoji marksizem-leninizem tako zelo v ospredju, da ostane za druge predmete le malo časa. Najbolj pa se je čuditi rasovni diskriminaciji, ki so ji bili izpostavljeni študentje in ki je mogla stati v komunistični režiji knjigi samo v toliko, v kolikor je bilo verovati, da je mogoče po volji razpolagati z drugo barvnimi. Da so se hoteli združiti v zvezo, je moralo biti oblastem gotovo trn v peti.

Ko pa bolgarski ministrski predsednik Schiwkoff tudi po več prošnjah ni izpolnil svoje obljube, da bo sprejel delegacijo afriških študentov, so se študentje uprili; med demonstracijami je prišlo do resnih spopadov med študenti in bolgarsko policijo. Od 200 barvnih udeležencev so številne zaprli, nekateri so poslali v domovino, drugi pa so morali začasno izginiti; reklo se je, da so odpotovali v tujino. Od teh do danes še nihče ni dospel v kakšno zahodno državo.

Medtem je ganeški poslanec v Sofiji uradno objavil, da bodo vsi študentje, ki študirajo v Sofiji s pomočjo vladnih stipendijev, iz protesta proti političnemu šolanju, ki jim ga vsiljujejo, in proti prepovedi ustanovitve študentske zveze, zapustili Bolgarijo in nadaljevali študije na zahodu ali pa se vrnili v domovino. Z ameriške strani so k temu pripomnili, da bodo iskali sredstev in poti, ki naj bi omogočile nadaljevanje študija na Holandskem.

KRVAVA REVOLUCIJA

Malo pre zgodna je bila prijazna gesta Hruščeva, ki je bila namenjena iraški revoluciji v preteklih tednih. Nekaj ur potem, ko je Washington priznal novo vlado v Bagdadu, je pohitel tudi Krenl s tem korakom; pri tem je bil tako naiven in neobveščen, da je voščil iraškemu ljudstvu

. . . in pri nas v Avstriji

RAAB BO KANDIDIRAL

Avstrijska ljudska stranka je postavila inž. Julija Raaba na kandidatno listo za volitve novega državnega predsednika. »Ubogam«, s to kratko izjavo je Raab pred zveznim strankarskim svetom sprejel kandidaturu. Člani vrhovnega vodstva ljudske stranke so tako enoglasno odobrili in sprejeli predlog dr. Gorbacha. Po glasovanju so takoj šli po Raaba in z njim praznovali dogodek. Raab je v takojšnjem govoru podal vsem funkcionarjem OeVP daljši pregled na svoje politično kaniero. Kmalu nato so ga predstavili avstrijski javnosti po televiziji. »Najpomembnejša naloga, ki jo ima izvršiti državni predsednik, je ohranitev svobode,« je poudaril.

Dr. Gorbach je utemeljil svoj predlog glede novega kandidata: Volilci OeVP bi mogli svoji politični prepričanosti samo tedaj ostati zvesti, če bo kandidiral človek, ki ga bo podpirala celotna stranka. Zvezni kancler je zavzel stališče tudi k zdravstvenemu stanju inž. Raaba. Dejal je: »Z odkritim veseljem smo doživeli ozdravitev Julija Raaba. Postal je starejši, vendar je on še vedno stari Julij Raab.«

Medtem je državni predsednik dr. Schörf pozval obe stranki k redu. Poklical je zveznega kanclerja dr. Gorbacha, ki mu je poverjena naloga, da sestavi vlado, k sebi in mu ponovno izrazil željo: »Zedinite se hitro«. Na obe stranki pa je predsednik naslovil opomin: »Postavite to, kar nam je skupnega, v ospredje ne postavljajte uglede naše domovine pred zunanji svetom na kocko.« Vendar se je državni predsednik ogibal nakazati smer, v katero naj bi šlo zedinjenje.

OSKAR HELMER JE UMRL

V neki dunajski bolnici je pretekle dni umrl Oskar Helmer, nekdanji avstrijski notranji minister, politik in delavski vodja. Povojna Avstrija je z njim izgubila eno najboljših osebnosti, državnika, ki v zmehnjavalh prvih povojnih letih tudi še pozneje v času državne konsolidacije ni zgubil pogleda v bodočnost in ki je vedno imel poguma do zvestobe do stališč. Oskar Helmer je bil člen v oni verigi, ki jo danes imenujemo »pozitivno silo« dežele. Njej se ima Avstrija zahvaliti, da se je mogla dvi-

tudi še uspeha pri okrepitvi narodne neodvisnosti. Novi vladanji so se zavedali, pri kakšni oblasti je mogoče zgubiti neodvisnost in si bili na jasnem, do kako velike oblasti so se priborili komunisti pod diktaturo Kassama. Gotovo niso odločale sovjetske čestitke, ki so jih v Bagdadu sprejeli preveč dobesedno, da so novi oblastniki postavili na prvo mesto vladnega programa velik vojni pohod proti komunizmu. Vojska, policija in narodna garda so dobili povelje, da naj »ugrabijo komuniste ter jih ustrelijo, če se bodo branili.«

Da se je ta bojni pohod tako v Bagdadu kot v provincah spremenil v krvav množičen pokol, je mogoče razložiti samo s tem, da so komunisti res ustanovili uporna gnezda, in v demonstracijah odprto napadali policijo. Na drugi strani pa je novi režim pod predsednikom Abdelom Salamom Arefom tako malo štedil z obsodbami in naglosodnimi ustrečitvami, da njegova politika krvave odstranitve nasprotnika ni več v skladu z njegovim gotovo dokazanim protikomunističnim mišljenjem. Vsekakor v teh stvareh ne zaostaja za Kassamom.

Ton, ki sta ga porabljala iraški zunanji minister in medtem v poveljnika povišani predsednik Aref na prvi tiskovni konferenci, ko sta govorila o zadnjih dogodkih, spominja, posebno kar se tiče usmrtnice Kassama, na surov jezik polkrepkih. Monarhistom pa sta se kazala z večjim spoštovanjem: Aref je pustil zaplapolati zastavo nad grobiščem kralja, ki ga je umoril Kassem. Tudi s Kurdi, ki so bili največji Kassemovi sovražniki, skuša navezati kompromisne stike.

Reakcija širše vlade na revolucijo v sosednji državi je iznenadila. Predlagala je namreč povezavo obeh držav, ki bi mogla postati »jedro in zglede panarabskega združenja«. Prišlo je celo tako daleč, da so predlagali združenje obeh vojsk, kar bi seveda imelo za posledico odstop nekaterih širših ministrov. Vsekakor se zdi, da se bo Sirija prej pobratila z Arefom, kakor je to storila z Nasserjem. Iz tega bi bilo mogoče sklepati, da nova iraška vlada ni preveč tesno povezana z Kairom.

gniti iz razvalin preteklosti in si opomoči.

Njegovo pametno odmerjeno, vedno človeško zadržanje socialista Helmerja nikoli ni bilo doktrinalno sovražno. Po njegovi smrti naj ne poskušamo razlagati njegovo delovanje, kakršno ni bilo, vendar je že leta odprta skrivnost, da Oskar Helmer ni bil socialist v današnjem pomenu besede. Kot neuklonljiv nasprotnik komunizma se je večkrat v času svojega vladanja kot notranji minister moral zoperstaviti pritisku z leve; in šele pred kratkim smo slišali njegov svareč glas: »Na tem smo, da zgubimo stare prijatelje . . .«

Ne bo manjkalo patetičnih posmrtnic, pri katerih človek Oskar Helmer ne bo našel prave ocene. »Če smo tudi stali v različnih političnih taborih, potem nas je v dobrih in budih dneh vendar ljubezen do domovine in skrb za bodočnost avstrijskega ljudstva vodila skupaj«, je zapisal Julij Raab, ki mu Helmer ni bil samo koalicijski partner, temveč tudi sodelavec, sodelatelj in prijatelj. Oskar Helmer je bil več kot politik, bil je državnik, ki je imel vedno pred očmi dobrobit človeka in javnosti, ki ni mislil samo na naslednje volitve, temveč na naslednje rodove. Delovanje državnika Oskarja Helmerja ostane neolčljivo s preteklostjo in prihodnostjo Avstrije.

Gospa dr. Frances O. Kelsey na ameriškem preiskovalnem inštitutu za živila pri zasedanju ameriškega senata. Lani jo je predsednik Kennedy odlikoval z visokim odlikovanjem civilne službe, ker je odklonila Thalidomid za Združene države Amerike in s tem preprečila številne spačene porode.

ROMAN RUS:

Protestantske cerkve in 2. vesoljni cerkveni zbor

Protestantizem predstavlja enega največjih ločenih krščanskih blokov. Po podatkih iz Christian World Handbook iz leta 1962 je vseh protestantov 263 milijonov 741.743. Zemljepisno se protestantizem razširja na neskladen način po vseh petih celinah. Zaradi svojega kulturnega ugleda, vernosti in velike delavnosti izvaja precejšen vpliv v moderni družbi.

Do bridkega preloma, ki je znan kot protestantska reforma, je prišlo v začetku 16. stoletja, ko je katoliška Cerkev prestajala eno svojih najhujših kriz. Gibanje se je naglo razširilo in v teku dveh rodov zajelo velik del Nemčije, Nizozemske, Švice, Velike Britanije in Skandinavije.

V 17. in 18. stoletju je protestantizem doživel novo razširitev s pomočjo preokooceanskih angleških kolonij in velikih izseljevalnih tokov na ozemlja, ki danes predstavljajo ZDA in Kanado.

V 19. stoletju, ko se je v njem vzbudil misijonski duh, je protestantizem napravil tretji skok naprej, ko je ustanovil protestantske skupnosti v daljnih deželah Azije, Afrike in Avstralije. Danes protestantizem utrjuje svoj napredek v misijonskih deželah in uresničuje svoje sistematično in globoko pronicanje v latinsko-ameriških deželah, ki so bile nekoč že krščanske.

Zmotno bi bilo če bi si predstavljali protestantizem kot nekaj skladnega in organičnega. V njem ločimo številne skupine.

Prvo skupino tvorijo primitivne reformirane cerkve; tu moramo najprej navesti luteranstvo, ki oblikuje najbolj strnjen blok, dalje skupek kalvinističnih institucij, ki jih imenujejo reformirane cerkve in anglikanstvo, ki ga imenujejo tudi angleška cerkev. Njihov vpliv je očiten zlasti v Evropi. Vsaj pri luteranstvu pa gre za večji vpliv na praktičnem in misijonskem področju kot na ideološki duhovni ravni. Njihove cvetoče teološke šole in njihova gibanja za duhovno obnovo, kot na primer High Church v Angliji in Hochkirche pri luterancih, ali Barthova teološka obnova, so imele velik odmev, ki je bil skoraj vedno ugoden v njihovih skupnostih in splošno v protestantizmu. Anglikanizem je mogel razširiti svoj kulturni in verski vpliv v številnih afriških in azijskih kolonijah, da ne govorimo o Avstraliji in Novi Zelandiji, ki sta še do nedavnega predstavljali del angleške krone.

Drugo skupino tvorijo cerkve, ki so se ločile od protestantizma v 17. in 18. stol., ki so v sedanjem času imele podoben razvoj kot njihove matične cerkve. Pogosto so jih imenovali »zgodovinske cerkve«. Njihova razvrstitev se podaljšuje ali zožuje po kriterijih različnih avtorjev. Vsi pa soglašajo v tem, da vključijo v to kategorijo presbiterianizem, kongregacionalizem, baptistične cerkve kalvinističnega izvora in metodizem, ki je nastal neposredno iz anglikanske cerkve. K temu dodajajo tudi moravske cerkve in tako imenovane Kristusove učence, za katere je težko določiti nastanek, ker so v njih v enaki meri zastopani presbiterianski, baptistični in kongregacionalistični elementi. Te razvrstitve, ki so nastale z izjemo zadnje na evropski celini so se kasneje razvile in uveljavile v novem svetu, kjer so takoj utrpeli tudi vpliv misijonskega aktivizma. Skoro pri vseh sta teološka špekulacija in verski kult dala svoje mesto akciji.

Ti dve skupini predstavljata glavni del sodobnega protestantizma. Luterancev je 72 milijonov 558.559, ki so razdeljeni po Nemčiji, Skandinaviji in nekaterih pokrajinah srednje Evrope. Anglikancev je 38 milijonov 500.000. Po večini so v Veliki Britaniji, manjše skupine pa imamo v Avstraliji in Novi Zelandiji in v drugih deželah Commonwealtha. Baptisti tvorijo skupnost 50 do 60 milijonov vernikov, od katerih jih je najmanj polovica krščenih odraslih. Tudi metodisti imajo 41 milijonov 500.000 članov, od katerih pa je samo 20 milijonov odraslih. Ti dve cerkvi zlasti procvitata v ZDA. Presbiterianci in reformiranci trdijo, da imajo 45 milijonov vernikov, od katerih je 15 milijonov v Evropi. Kongregacionalisti, ki imajo svoje središče v ZDA, zavzemajo skupnost šest milijonov oseb. Kristusovih učencev je malo več kot dva milijona.

Tretja važna skupina modernega protestantizma se loči od prejšnjih dveh, ker se je pojavila v sredini prejšnjega in v prvih letih sedanjega stoletja. V resnici gre za odtanke in podotanke metodističnih, baptističnih in presbiterianskih cerkva. Doktrinalno je zanje značilen strogi bibličizem in vera v bližnji konec sveta ali pa vera v navzočnost nadnaravnih darov tudi v jezike in ozdravljenja, ki jih Sv. Duh razliva nadnje (to so tako imenovane binkošne sekte). Nastale so kot reakcija proti liberalizmu in kot reakcija na domnevno doktrinalno stranpot od klasičnega protestantizma. So pravo nasprotje zgodovinskih reformiranih cerkva. Smatrajo se kot previdnostno sredstvo za povratek k prvotni reformi. Zato jih tradicionalni prote-

(Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje z 2. strani)

stantizem imenuje sekte. Po najbolj optimističnih računih nimajo več kot 30 milijonov pristašev. Moramo pa pripomniti, da ta tretja sila protestantizma dobiva velik pomen in da ji pripada 40 odst. vsega protestantskega misijonskega osebja. Tretja sila, veliki prozelitizem, se odločno upira katolicizmu. Z izjemo nekaterih osamljenih primerov odklanja vsak ekumenski stik.

Potrebno je da ločimo te tri skupine, ker samo na ta način lahko razumemo organsko strukturo protestantizma, ki je, kot smo videli, utrpel večkrat hude krize. Deizem, iluminizem, racionalizem in mitologizem so zamajali korenine njihovih verovanj. Toda iskrena težnja v iskanje resnice in ljubezen do Kristusa ter povezanost na razodetje so protestantizem rešili in mu pomagali, da se je vrnil k velikim krščanskim resnicam, ki jih je izpovedoval v trenutku svoje ločitve od Rima.

Obstaja velika raznolikost v pogledu moralnosti in vernosti dežel, ki so povečini protestantske. V Nemčiji, na Holandskem in v Švici so področja, kjer so verniki zelo vneti, zvesti temeljnim resnicam reforme, toda pod vplivom novih liturgičnih in zakramentalnih tokov njihovih cerkva. V severno ameriškem protestantizmu je opaziti dejanski prepoved z velikim obiskom cerkvenih obredov, s povečanjem števila prostovoljcev za misijone in s povečanjem števila središč za študij sv. pisma. Ne manjkajo nova jedra velike verske vne-me med protestanti v misijonih. Po drugi strani pa moramo omeniti nevarno brezbriznost v skandinavskih deželah, na angleških otokih in nekaterih drugih protestantskih pokrajinah starega sveta.

Če upoštevamo protestantizem kot celoto, je težko dati idejo tega gibanja, bodisi v smer ločitve, bodisi v smer zedinjenja. Do zadnjih let preteklega stoletja je bilo videti, da prevladujejo pri njem tendence ločitve. Reforma razdeljena v tri smeri, v luteransko, kalvinistično in anglikansko, se je nadaljevala v svoji razcepljenosti in drobljenju. Danes pravijo, da prihaja do istega pojava pri stotinah sekt, ki so se pojavile v ZDA in v misijonih.

Toda spričo te težnje po ločitvi pa je na drugi strani opaziti mogočen pojav težnje po zopetni spravi z rimsko Cerkvijo in tendence po zedinjenju. Navzočnost desetih protestantskih cerkva na enem samem misijonskem ozemlju je prepričala misijonarje, da pogani ne morejo sprejeti krščanstva, ki je po besedah svojega božjega ustanovitelja eno in edino, in dejanju pa se kaže razdeljeno v tisoč nasprotujočih si nespravljalnih razlag. Ta pojav je dal pod vplivom sv. Duha začetek za ekumensko gibanje, ki se danes krepko uveljavlja zaradi svoje stvarnosti. Želja po zedinjenju je prišla tudi do ljudskih mas, ki so se naveličale toliko delitev in žele, da bi se stanje spremenilo. To bo v skupnostih, ki so tako demokratske in protestantske, nujno moralo imeti svoje učinke.

Ekumensko gibanje je privedlo do stikov med številnimi protestantskimi področji in katoliško Cerkvijo. Gre za dejstvo, da vsi čutijo domotožje po izgubljeni edinosti. Vsi razumemo, da je treba izvesti slehern napor, da se bo izpolnila Kristusova želja po edinosti. Čeprav pot ni lahka, moremo reči, da se je gibanje že pričelo in to tudi z dobro voljo naših ločenih bratov. Potrebno bo premagati predsodke in stranpoti. Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor utegne biti velik korak naprej na tej poti. Prisotnost naših dragih ločenih bratov protestantskih cerkva na koncilu, ki so se pozivu takoj plemenito odzvali, napljuje naš duh z braskim veseljem, hkrati pa odpira naša srca še večjemu upanju.

Antigona

Zibelka zapadne kulture je tekla v stari Grčiji. Nadvse pomembna za zapadno kulturno ustvarjanje je vsekakor tragedija ali žaloigra, ki jo je prav tako ustvaril starogrški kulturni genij. Trije največji tragiki vseh časov, Ajshil, Sofokles in Evripid so črpali za svoje pesnitve iz vira, ki ni usahnil nikoli — iz grške mitologije. Zelo važna posebnost prav te grške mitologije pa je, da se dogajajo včasih nenavadne, povsem protinaravne in grozotne stvari.

Znan grški mit je zgodba o kralju Edipu, njegovih starših in otrokih. V naslednjem hočemo na kratko opisati dejanja treh slovitih Sofoklovih žaloiger, Kralja Edipa, Edipa na Kolonu in Antigone.

Tebanskem kralju Laju, Labdakovemu sinu, in njegovi ženi Jokasti se je rodil sin, ki sta ga imenovala Edipa. Toda nad rodod Labdakidov visi črn oblak prekletstva. Laju in Jokasti je bilo prerokovano,

Ko dospe v Tebe, ki jih je otel stare nadloge, dobi za ženo ovdovelo Jokasto, postane kralj, vlada srečno nad svojim domačim mestom in ima, ne da bi vedel, z rodno materjo štiri otroke, Polineika in Eteokla, Antigono in Ismeno —.

Nekega dne pa izbruhne kuga, ki mori ljudi in živali. Vse mesto ječi in kliče na pomoč h kralju, ki je bil že enkrat rešitelj. Edip pošlje svaka Kreonta v Delfe, da bi povprašal boga, kaj naj naredi. Apolon pa mu samo osvrne, da zahteva duša umorjenega Laja osvete. Lajev morilec naj zapusti takoj Tebe.

Teško pričakuje vse Kreonta, ki sporoči božje naročilo. Edip sam grozi morilcu z najhujšimi kaznimi, in četudi bi bil iz lastne družine. Takoj da poklicati slepega vedeža Teiresia, ki mu pove resnico v oči. — Najprej misli kralj, da kujeta Kreon in Teiresias zaroto, toda nadaljnji

ga brata in ga potrosi s prahom, jo zasači nek paznik in jo zavleče pred Kreonta, ki jo vpraša, zakaj je to storila. Antigona pa mu odgovori, da bi kaj takega ne naredila nikoli, če ne bi bilo za brata. Kajti omožila bi se lahko še enkrat, spet bi lahko rodila otroke, toda brata ne bo dobila več nobenega, ker sta oče in mati oba že mrtva.

Kljub temu izreče Kreon smrtno obsodbo. Antigona naj se pokoplje živa, ker se ni ravnala po povelju najvišjega tebanskega oblastnika. Žena Evridika in prerok Teiresias svarita Kreonta, naj tega ne stori; kralj vendar vztraja pri svojem stališču. Antigono zazidajo živo v grob. Ko zve za to Haimon, Kreontov sin in ženin Antigonin, teče h grobu, da bi rešil nevesto. Ko pa vidi, da se je že obesila, jo objame ter poljubi zadnjič in se zabode smrtno poleg nje. Ko sporočijo Evridiki vest o sinovem samomoru, si vzame še ona življenje. Kreon pa, ki spozna pozno, prepozno svojo zmotu, ostane popolnoma osamljen, notranje ter zunanje str. Uresničilo se je davno prekletstvo nad Labdakovimi potomci, bogovi pa so kaznovali tudi kraljevo objestnost, kajti »božanstvo moramo bolj ubogati kot ljudi.«

Kratke kulturne vesti

● LONDON

Profesor beograjske univerze akademik Georgije Ostrogorski je prispel v Veliko Britanijo, kjer bo v okviru izmenjave univerzitetnih profesorjev predaval na slavistični katedri londonske univerze o temi Bizanc in Južni Slovani. Profesor Ostrogorski bo obiskal tudi Oxford in Edinburgh.

● ŽENEVA

Predstavniki francoske in italijanske televizije so se v Ženevi dogovorili, da bodo maja letos v enem dnevu združili pred televizijskimi kamerami najslavnejše zvezde Evrope in Amerike. Začeli so se že pogajati s Sophio Loren in Anno Moffo (Italija), Yvesom Montandom (Francija), Paulom Anko (Kanada), Melino Mercouri (Grčija), Amalio Rodriguez (Španija), balerino Margot Fonteyn (Anglija), komikom Popovom (ZSSR), Deanom Martinom (ZDA) in Caterino Valente (Zah. Nemčija).

● DUNAJ

Po gostovanju v Švici je ansambel zagrebških solistov pod vodstvom Antonia Janigra priredil izredno uspel koncert v dunajskem Konzerthausu. Brilljantno navdihneno muziciranje je za vsako točko izzivalo dolgotrajne aplavze občinstva. Umetniki so izvajali dela Vivaldija, Couperina, Tartinija, Pergolesija, Hindemitha, Roussela, Weberna in Šostakoviča.

● MOSKVA

Sovjetska vlada je razveljavila pogodbo z ameriško založniško hišo »E. P. Dutton and Comp.« — za izplačevanje avtorskih pravic. Gre za »En dan Ivana Denisoviča« Aleksandra Solženicina; sovjetski strani ni všeč predgovor, ki ga je napisal Američan.

● BERLIN

V Nemški demokratični republiki so slovesno obhajali petinšestdesetletnico velikega nemškega pesnika in dramatika Bertolda Brechta. V vzhodnoberlinskem Brechtovem gledališču so se slovesnosti udeležili poleg državnih funkcionarjev ugledni gledališki in kulturni delavci. Ob tej priložnosti so gledališki umetniki recitali Brechtove pesmi in brali odlomke iz njegovih dramskih del. V počastitev njegovega rojstnega dne so trg pred gledališčem »Berliner Ansambel« imenovali po Brechtu.

● BAYREUTH

V sredo, 13. februarja je minilo 80 let od smrti skladatelja Richarda Wagnerja. Ker mineva letos tudi 150-letnica njegovega rojstva, bo letošnji festival v Bayreuthu ves v znamenju prireditve v čast vclikega komponista. Pod vodstvom skladateljevih potomcev Wielanda in Wolfganga Wagnerja bo letošnji festival od 24. julija do 27. avgusta v gledališču, ki ga je sam skladatelj dal zgraditi, ko je bil na vrhu svoje slave.

● FIRENCE

V palači Strozzi v Firencih bo od 23. marca do 23. aprila velika razstava del sodobnega slikarstva, kjer bodo obiskovalci lahko videli slike iz največjih zasebnih zbirk v Italiji, ki so v javnosti skoraj neznanne. Na razstavi bodo priredili srečanja obiskovalcev in slikarjev, katerih dela bodo prikazana, razen tega pa bo tudi več predavanj o sodobni umetnosti.

ODER MLADJE
UPRIZORI V NEDELJO, DNE 10. MARCA, OB 14.30, V SREDNJI DVORANI DOMA GLASBE SODOBNO DRAMO DOMINIKA SMOLETA
„ANTIGONA“
VSTOPNICE V PREDPRODAJI V UREDNIŠTVU LISTA
IN PRI ČLANIH ODRA

ako se jima bo rodil sin, bo le-ta ubil očeta, vzela mater za ženo in imel z njo otroke.

Ko je bil Edip star šele tri dni, mu je prebodel oče Laj obe nogi, zvezal ter dal nesti novorojenčka v kiteronske gozdove, da ga požro divje zveri. Tako se je hotel izogniti grozeči usodi.

Toda pastir, ki naj bi izpostavil mladega Edipa v gorah, je srečal drugega pastirja, ki je čuval prav tiste dni črede korintskega kralja Poliba. — Iz usmiljenja je prevzel tebanskega kraljeviča v svoje varstvo ter ga nesel v Korint k svojemu gospodarju, ki mu je ostal zakon z ženo Meropo brez otrok. Polib je posinovil najdenca in ga vzgojil z vso ljubeznijo na svojem dvoru. Nekega dne pa oči v veseli družini Edipu nek Korinčan, da sploh ni Polibov sin. To vznemiri kraljeviča, ki hoče zvedeti čisto resnico in se napoti v slavno svetišče Feba Apolona, v svete Delfe.

A bog mu ne pove, ali je Polibov sin ali ne, prerokuje mu pa, da bo ubil očeta, se oženil z materjo in imel z njo otroke. Zaradi tega se ne vrne nazaj v Korint. Ko potuje brez slehernega cilja po cesti, sreča na nekem križišču sprevod. Spopade se z ljudmi, ki jih ne pozna in ubije vse razen enega, ki pobegne. Med mrtvimi pa je tudi njegov lastni oče, tebanski kralj Laj. Na poti v Tebe ga zaustavi Sfinga, zver z žensko glavo in ženskim oprsjem, ki stavi vsakemu mimoidočemu uganko, kaj hodi zjutraj po vseh štirih, opoldne po dveh, zvečer pa po treh. Doslej še nobeden ni znal rešiti uganke, zaradi česar je Sfinga vsakega požrla. Toda Edip ji da pravi odgovor, češ, da je to človek, Sfinga skoči s skale ter se ubije.

razplet dogodkov odkrije resnico. — Prerokba in prekletstvo sta se uresničila. — Edip je morilec, mati Jokasta njegova žena, otroci pravzaprav bratje in sestre. Kraljica se obesi, kralj oslepi. — Kreon postane tebanski vladar. Edip zapusti mesto in pride s hčerko Antigono v Atene, kjer mu podari ondotni gospodar Tezej poslednje zatočišče v svetem gaju Kolonu. Tam Edip tudi umre.

Pripovedka pripoveduje nadalje, da je Edip preklel oba svoja sinova, ker sta ravnala grdo z njim. Ko ga prosi Antigona, da bi preklel prekletstvo, prekolne še njo. Brata bi morala vladati v Tebah skupno, toda, ker se ne razumeta, zapusti Polineikes mesto. V Grčiji zbere vojsko in se vrne proti Tebam, da bi osvojil kraljevsko krono. V odločilnem spopadu si stojita nasproti brata Eteokles in Polineikes — in umori-ta drug drugega. Kreon odredi Eteoklu, ki je padel za domovino, slaven pogreb, Polineika pa, ki je prišel v smrt kot izdajalec, naj požro jastrebi in divje zveri. Slehernega, kdor bi ga skušal pokopati, bo doletela smrt.

V zvezi s to prepovedjo je treba omeniti, da je našla po veri starih Grkov duša umrlega svoj mir v Hadu (podzemlje, bivališče ljudi po smrti) šele, ako se je truplo pokopalo. S tem poveljem je hotel izraziti samovladni in gosposki Kreon vse svoje ošabno zaničevanje do Polineika in do božjih zakonov. Toda Antigona, njegova sestra, se splazi do trupla, ki leži nago na golem soncu, in ga potrosi z zemeljskim prahom. Pazniki naznanijo ta dogodek Kreontu, a ne vedo, kdo je to storil. Ko se priplazi Antigona drugič do mrtve-

Valentin Oman:

Pred spremenjenjem

KAZAZE

(Odgovor A. M.)

Čprav nas A. M. v računstvu in najbrž tudi v drugih predmetih prekaša, smo mi Kazazani, če ravno v mislih bolj počasni, koj pogruntali, da A. M. logike le ni študiral in da se rad ponaša.

On piše, da so bili Pribilci polanci le v tistih starih časih, ko so bile »pvle« še črne. Odkar se je pa Pribla ves modernizirala, pa temu ni več tako — tudi skupaj ne spadamo več. Čudno, samo v Priblo ves je prodrla luč razsvetljenstva in samo ona je bila znanost z veliko žlico. Nas pa je modernizacija pustila ob strani, v »črnih pvlah«. Mi Kazazani smo razmišljali in »tuhtali«, kako to: v časih smo bili vsi polanci, zdaj smo pa samo mi še. O, čudna je Tvoja »špekulacija«, naš dragi A. M.! Samo povej nam, ali ste se Pribilci s črnici pomešali, da ste zdaj čisto drugo ljudstvo. Ali naj tako mislimo Vašo modernizacijo? Pa to ne more biti. Ko ste se pred kratkim spet v obilnem številu prikazali v naši farni cerkvi, smo vas bolj natančno ogledali in smo ugotovili, da imate »glüh« takšno kožo, kot mi. In ko smo ga skupaj žehlali po maši pri Ilgu, smo čuli, da »glüh« tako obračate jezik kakor mi. Tako sijajno nam je šlo skupaj, kar verjeti nismo mogli, kar piše ta »preklemena« kronika: da nismo bratci in sestrice, da smo si v stiku samo po Adamu in Evi.

A. M. nas je naredil radovedne. Nestopno čakamo, kdaj bo A. M. objavil svoje zadnje šolsko spričevalo. Ko se bo to zgodilo, bo svet ostrmel — »ko bo gora miš rodila«. Svet se bo prepričal o njegovem učenju in računstvu. Mi Kazazani, ki smo bili vedno ponižni, mu povemo na uho: naj si nabavi pri mizarju veliko mizo, pod katero bo dosti prostora, da se bo mogel valjati po srčni želji, kakor je »dolga in široka«, in bo mogel uresničiti pregovor: »Lastna hvala se pod mizo valja — v časih pa tam še malo dlake pusti.«

Nad vse zanimiva je tudi njegova trditve, da se Pribilci sto odstotno udeležijo nedeljske božje službe. Če to drži, potem je Pribla ves edina vas na širnem svetu, kjer vsi, od dojenčka do starčka izpolnjujejo nedeljsko dolžnost. V to bahavo trditve smo se obregnili, ker ne odgovarja

Pri nas na Koroškem

dejstvom. Mar mislite, da mi živimo na luni, da bi kaj takega verjeli. Kajti prepričani smo, da se človeška slabost in nepopolnost ni ustavila pri nas v Kazazah.

Dragi A. M., Tvoji bratci in sestrice iz »črnih pvl«, ki so pa zdaj pozimi bele, Te pozdravljajo!

APAČE

(Neprimerno zadržanje vaščana)

Predzadnje nedeljo je imelo naše gasilsko društvo svojo letno veselico. Kar letno je bilo pri Sudlerju, pa še bolj letno bi lahko bilo, če se ne bi izmed apaških gasilcev nekdo, ki se ima za važnejšega kot sam komandant, tako primitivno obnašal. Ta bivši SA-Mann je nam, ki smo iz Sel in Šmarjete prišli na vabilo apaških gasilcev v Apače, prepovedal govoriti slovensko. Torej smo zopet tam kot za časa rjavega rajha: »Kämtner, sprich deutsch! Temu človeku, ki se ima za »Haltspolizista«, ker nosi gasilsko uniformo, je treba povedati, da je netenje narodnostne mrznje kaznivo, kar je določeno tudi v členu 7 Državne pogodbe. Kako kdo govori, je njegova lastna zadeva, in si nič ne pustimo prepovedovati in ukazovati, to si naj zapomni. Čeprav se mu je vsakdo smejal, je pa le treba, da izrazimo upanje, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Tudi domači gasilci odklanjajo tako zadržanje.

BELA — JEZERSKI VRH
(Dve poroki)

Zima ne prizanese, tako je tudi letos ogromni sneg in hudi mraz gotovo nekaj pripomogel, da se je naš cestar g. Stefej Writzl pokorajžil in peljal svojo izvoljenko gđ. Štefko Robnik dne 2. februarja 1963 pred poročni oltar. Pregovor pravi: snubi kar pri sosedovih in dobiš nevesto, botre pa išči daleč čez goré. Želimo novo-

poročencema veliko sreče, trdnega zdravja, zadovoljstva in božjega blagoslova na skupni življenjski poti. Zenočvanje smo imeli pri Pauliču v ožjem družinskem krogu.

Stefeju in Štefki je sledil v Spodnji Beli še en zakonski par: g. Vili Maloveršnik, gozdni delavec pri g. Thurnu, je peljal svojo nevesto Mici, roj. Ladinik, doma iz Rude, pred oltar. Vili si je s pomočjo svoje matere zgradil kupo malo hišico, da bosta imela novoporočenca svoj lastni dom! »Ljubo doma, kdor ga ima!« Želimo mlademu paru mnogo srečnih in veselih dni.

Opomba! V Zgornji Beli imamo še nekaj takih zrelih kandidatov, pa kaj, ko ni deklet in potrpežljivo čakajo na pomlad... Dekleta iz okolice oglasite se, če ste korajžne za ta sladek korak...

VOGRČE

(Izredna lovska sreča)

Pri nas imamo dvojne lovce: s puškami in brez pušk. Za lovce brez pušk pride v poštev le Drava, ki teče prav mimo Vogrč in je prav tukaj najbolj ugodna za ribji lov, ker je zajazena in zato bolj mirna in globoka. Tukaj poskušajo svojo srečo naši lovci, predvsem Tomažev (Pukel) Henrik in Zdovčev Pavle. Prav težke ribe sta že ujela na svoj trnec.

V nedeljo, 17. februarja, je Tomažev Heinz zopet imel trnec v Dravi. Sedaj je oženjen, prepustni plesi ga ne mikajo več in ima večje veselje z ribami. Kar je pa v nedeljo ujel na svoj trnec, tega še ni v svojem življenju in najbrže tudi nikoli več ne bo: 15 kg težko ribo, imenovano sulec (Huchen, domačini pravijo »rat« ali rot). Dolga je 1.10 m!

Precej časa in truda je bilo, da je sulca spravil iz Drave. Na tako tanki vrvi ga ni mogel potegniti ven, ampak ga je moral vleči na trnecu na primerno mesto, da ga je lahko z roko potegnil iz Drave. Da le ni sam v Dravo padel!

Sulec je roparska riba in zato napravi precej škode v Dravi. Meso pa je zelo dobro in spada med najbolj drage ribe. Zato je Henrik prodal suca v hotel Moser v Celovcu, kamor pridejo bolj »težki« turisti, ki lahko take delikatese pošteno plačajo. — Našemu ribiču čestitamo k tej izredni sreči!

GRABLJE — SENČNI KRAJ

pri PLIBERKU

(Poroke)

V farni cerkvi v Pliberku sta se v nedeljo 17. februarja poročila Petrova Ančka in Zdovčev Stanko. Lepi, mladi par je zbrano in skromno stopal pred poročni oltar, kjer sta nato čula nauk, ki naj ju spremlja vso pot srečnega zakonskega življenja. Poročni obred je opravil domači gospod župnik. Sledila je svatovska maša.

Ančka, brhka hči grabeljskih hribov, vajena trdega dela, zrasla iz verne in zavedne družine in absolutenka gospodinjske šole, je iz hribovja, pod katerim še klopoče in melje stari mlin dobro ajdovo in krušno moko — odšla za klicem hrepenčnega srca na sončna polja med hibuškimi in gorjanskimi pašniki, kjer bo gospodinjala in mlademu rodu ubirala pravo pot.

Ančka je bila dobra pevka pliberškega cerkvenega zbora. Naj bi tudi še zanaprej njena vesela pesem budila škarjančke nad domačim poljem. Stanko naj pa z veseljem domačim vriskom podpira pesem svoje žene ob veselih, pa tudi težkih urah, ki jih v življenju ne manjka. Težak je kmečki stan, a oba, Ančka in Stanko, vesta, da ima »grunt korenine do pekla« in da je na kmetih tako lepo in vredno trpljenja. Posebno lepo pa je na »gmajnici« med hribovjem Grabelj, Borovja, Lokovice in Senčnega kraja. Naj bo vama tam košček raja! To vama želimo prijateljski.

LOGA VES ob VRBSKEM JEZERU

(Smrt vzglednega moža)

V torek, dne 19. februarja, smo spremili k zadnjemu počitku na naše pokopališče posestnika majhne kmetije ter vile Dioniza Trabesingerja v starosti 77 let. Rajni, ka-

terega smo klicali kratko »Nižek«, je bil radi svoje pravilnosti, resnicoljubnosti in ker je tudi drugim rad po svojih močeh pomagal, pri ljudstvu priljubljen. Kar je tudi pokazala lepa udeležba pri pogrebu. Že v rani mladosti je naš Nižek veliko bral, posebno naše liste in Mohorjeve knjige. Radi tega je tudi veliko vedel, posebno se je zanimal za našo zgodovino, ki mu je ostala vedno v spominu. Mojster je pa bil v zemljepisu ter poznal vsa svetovna večja mesta, gore, vodovja in drugo.

Vsled njegove sposobnosti je bil svojčas tudi izvoljen v občinski odbor. V prvi svetovni vojni je bil na ruski fronti.

Naš rajni Nižek pa ni samo veliko vedel, ampak je bil tudi zelo narodno zaveden in dober kristijan, tako, da je znal marsikomu prav odgovoriti. Zato je bil tudi on s svojo že pred šest leti umrlo ženo dne 14. aprila 1942 izseljen v taborišče na Hesselberg.

Ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega domačij župnik g. Repnik in v lepih besedah označil njegovo življenje, ravno tako se je poslovil od njega predsednik Zveze slovenskih izseljencev g. Lorenč Kramer ter podaril lep Zvezin venec. Domači pevci so mu zapeli ob domu pesem »Gozdič je že zelen« in ob grobu »Nad zvedami«. Domača požarna bramba, katere soustanovitelj je bil rajni, ga je spremljala z lepimi žalostinkami.

Dragi Nižek, počivaj v miru v domači zemlji in Bog bodi Tvoj plačnik za ves Tvoj trud in trpljenje!

ŠMIHEL nad PLIBERKOM

(Pust in veseloigra »Gonja za srečo«)

V pustnem času je tudi šmihelska mladina rada vesela in to svoje notranje veselje pokaže tudi na zunaj: na pustnih prireditvah in pa pri »dedcih« in »babuškah« na strehah. Tokrat sta bila izvoljena F. in J. F. je dobil svojo »babuško« in J. svojega »pusta«. Prvi je dobil »svojo«, druga pa »svojega«. »Svoja« je šepetala v pisanih barvah s strehe: »ker me nisi vzel pod streho, sem ti pa zlezla na streho. »Svoj« je pa sedel zagrenjen za dišnikom in s pivom tolažil svojo jezo.

Pa šmihelska mladina ne pokaže svoje razigranost samo na ta način, ampak tudi na odru. 17. februarja nas je razveselila s pustno igro: »Gonja za srečo« pri Šercerju v Šmihelu. Prihodnjo nedeljo pa so šli igralci gostovat v Kazaze. Tam je pozdravil šmihelske igralce v jednatih besedah vrli g. Aleš Muhar in s tem otvoril igro. Od blizu in daleč so prišli gledalci. Ena osebnost je prišla celo s Celovca in nas posebnost s svojim obiskom, in to je naš priljubljeni Stanko.

Tudi tokrat so vsi igralci svoje vloge dobro podali, in da bi šlo še bolj namažano, so bili do suflerke že več dni poprej silno prijazni. Katarina, Metka in Marjanica so bile spet v svojem elementu, prva v komandi, druge dve v zaljubljenosti. Pa tudi Bobek in Pajnik sta prišla do veljave, ampak Katarinove komande pa se le nista mogla otresti. Mnogo smeha sta žela »prismuiknjena« ženina Svetlin in Balon, katera je stric Jurij s svojo umetnostjo razkrinkal in tako pomagal Janku do Metke.

Izvrstno je podal svojo vlogo tudi naš Francej. Saj ga vsi poznamo, ko se sprehaja po Šmihelu. Posebno svečano je igral v Kazazah. Praviljo, da zato, ker je dobil ta dan svojo »Uršo« na streho.

Vsem igralcem in vsem, ki so sodelovali pri tej prireditvi, se šmihelčani in Kazazani prisrčno zahvaljujemo. Še večkrat nas spravite v smeh.

KOTMARA VES

(Vesela pustna prireditev in drugo)

Na pustno nedeljo nas je po daljšem odmoru iznenadila farna mladina s pestro pustno prireditvijo. Pripravila je štiri enodejanke in sicer: »Usodna zamenjava«, »Služkinja Katrica«, »Pri zdravniku« ter »Učinkovito zdravilo«. V odmorih je prepeval cerkveni povski zbor vesele pustne pesmi. Farna dvorana je bila tako pri popoldanski kakor pri večerni prireditvi do zadnjega klotička zasedena. Farni mladini naša zahvala in priznanje! Upamo, da bo še kdaj nastopila.

Nedavno smo se poslovili od Kristijana Krofič, pd. Lavnika v Šmarjeti, ki je dosegel lepo starost 80 let in užival pri sovaščanih častni naslov »bukvarja«. Rad je prebiral Mohorjeve knjige in vse naše slovenske katoliške liste. Ogromna udeležba pri pogrebu je pokazala, kako je bil oče

(Nadaljevanje na 5. strani)

Slovenski skavtje na Koroškem

Z idejo Baden Powella, ki je bil ustanovitelj skavtov na Angleškem, so se tudi nekateri slovenski fantje navdušili. Sklenili so, da ustanovijo slovensko skavtsko skupino, ki so jo leta 1962 res ustanovili.

Baden Powell je živel v 19. stoletju. Že v zgodnji mladosti se je zanimal za organizacijska dela v vojski in je imel v tem mnogo uspeha. Kot britanski oficir se je bojeval v Indiji, Afriki ter drugod. Ko se je vrnil v Anglijo, je bil presenečen, da so njegovo knjigo, ki je bila namenjena vojakom, uporabljali za pouk. Nekaj let pozneje je napisal posebno knjigo za fante, v kateri poudarja pripravljenost fanta delati dobro kot podlago vsega.

Načela tega moža so posnemali mladinski voditelji raznih narodov in so po njegovem cilju ustanovili skavtske skupine.

Člani skavtske organizacije so skupina deklet in fantov, ki hočejo po zgledu ustanovitelja zvesto služiti Bogu in domovini.

Tako smo tudi mi ustanovili slovensko skavtsko skupino v okviru deželne skavtske organizacije. Posebno lep pa je prizor slovenskih skavtov, ki je pred Božičem položila skavtsko obljubo. Ta slovesnost je potegnila za seboj še druge, ki hočejo tudi polagoma postati skavti.

Vrhovni pokrovitelj vseh avstrijskih skavtov je nekdanji kancler, sedaj deželni glavar na Nižjem Avstrijskem bivši ddr. dipl. ing. Leopold Figl in predsednik, bivši minister dr. Emmerich Czermark.

Na Koroškem pa sta vodilni osebnosti Franz Khevenhüller in deželni šolski nadzornik Franz Arnold. Pri slovenskih skavtih pa je voditelj Hans Raunig.

Skupina celovških slovenskih skavtov z dr. Ciganom in g. Neuwirterjem.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

spoštovan. Pokojnemu očetu želimo večni mir, sorodnikom pa naše sožalje.

Kljub dolgemu pustnemu času smo se le malo ženili, samo dva ženina in dve nevesti so se naveličali samskega stanu: Jakopič Florijan in Spendier Waltraud ter Katz Franc in Malle Katarina z humberškega gradu. Želimo obema obilo božjega blagoslova v zakonskem stanu.

SELE

(Okoli pustne nedelje)

Naši marljivi igralci so nam za pust vnovič oskrbeli nekaj prijetnih igrav z uprizoritvijo veseloigre »Stric v toplicah«. Malo je bilo časa za pripravo, mráz in sneg sta neljubo magajala in zadnji večer je zbolela ena igralka. Pa kjer je volja, vse gre. Dve uri pred nastopom je prevzela vlogo njena sestrična in jo rešila tako, da smo komaj opazili, kako se je zadrega zasilno rešila. Vsi igralci so se res potrudili, še v vloge dobro živeli in igro podali živahno razgibano. Veseli smo bili, ko smo po daljšem presledku zopet videli na odru mojstrskega igralca vrlega Albina Olipa v vlogi strička, ki išče v toplicah ozdravljenje svojih namišljenih boleznih.

Po igri je sledila pristrčna zabava v prijetni domačnosti, ki je družila mlado in staro še pozno v večer.

Obilna udeležba dokazuje, kako si ljudje žele take kulturne prireditve. Z njimi se tudi dela pri novi cerkvi denarno podpirajo.

V soboto prej in v ponedeljek navrh so zvonovi zvonili v slovo dvema vrlima članicama naše farne družine. Po doigotrajni živčni bolezni je smrt rešila trpljenja blago Spod. Malejevo mater Ano. — Po poživovalnem delu, s katerim je rada pomagala svojem v Selah in Šmarjeti, pa je dva dni pozneje opešala in obstalo srce Mojčiji Mak, pd. Šerjakovi. Komaj so jo iz Šmarjete pripeljali v Sele, je izdihnila in tako dobila mesto zadnjega počitka na domačem pokopališču, kakor je želela. Obe sta imeli na zadnji poti veliko spremstva, obema je zadonela v grob žalostinka »Vigred se povrne...«

GLOBASNICA

(Vesele novice)

Pri šoštarju je pettedenski šivalni tečaj, ki ga je organiziralo domače prosvetno društvo, za kar naj bo deležno javne pohvale. Tečaj obiskuje 16 udeleženk, največ deklet nekaj pa žen. Posebno priznanje zasluži še voditeljica tečaja Žnidarjeva Rezika iz Bistrice, ki se od ranega jutra do poznega večera trudi, da so vse njene »učenke« stal-

Gostovanje ljubljanske opere v Celovcu

Deset let je od tega, od kar je Ljubljanska opera prvič gostovala na odru celovškega mestnega gledališča z Dvořakovo »Rusalko« in s tem položila temelj plodoviti kulturni izmenjavi med Koroško in Slovenijo. V gledališkem listu celovškega mestnega gledališča poudarjajo važnost takih kulturnih izmenjav pred vsem za obmejna kulturna mesta kot sta Celovec in Ljubljana. Ljubljanska opera si je s svojimi gostovanji v Celovcu, katerih viške so predstavljali Rossinijev »Seviljski brivec«, Wolf-Ferrarijevi »Štirje grobjanji«, Verdijev »Nabucco« ter »Ekvinokcij« Marijana Kozine, pridobila sloves ansambla z evropskim formatom. Prav posebno se je celovski publiki priljubil Buffo Ladko Korošec v svojih dognanih in izvrstno zapetih Buffopartijah. V luči Verdijevega leta — Verdi se je rodil leta 1813 — si je Ljubljanska opera za letošnje gostovanje izbrala eno izmed najboljših stvaritev velikega italijanskega mojstra — Rigoletto.

V izvrstni zasedbi z baritonom Samom Smerkoljem kot Rigolettom na čelu ter z Rajkom Koritnikom kot knezom in Ladkom Korošcem kot morilcem Sparafucilem so se v čistih in negovanih glasovih moških vlog uveljavili že znani ljubljanski pevci. Njim ob strani so zablesteli izvrstni koloratursopran Nadje Vidmarjeve in alt Božene Glavak.

Danilo Merlak pa je ustvaril s svojo kletvijo tragično in skrivnostno ozračje. Tu-

no zapolene. O uspešnem poteku tečaja pa se bomo sami lahko prepričali 10. marca na javni razstavi, kateri bo sledila zaključna prireditev tečajnic v odrskih nastopih.

Na pustno nedeljo zvečer nam je naše društvo zopet enkrat pripravilo res užitekopolne igrave z izredno dobro uprizoritvijo Molierove komedije »Namišljeni bolnik«. Čeprav je igra že nad 300 let stara, je še vedno sodobna. Medtem se je sicer na svetu marsikaj spremenilo, značajji ljudi pa so ostali kot so bili: kot nekaj skupuh tudi dandanes najraje sedi na svojem vedno premajhnem kupu denarja, drugi zopet so v hlinjenju nedosegljivi mojstri in tudi izrodki modnih norcev še niso izumrli. Takim in podobnim značajem je Moliere, ki je umrl pred 290 leti med igro, ko je predstavljal namišljenega bolnika, posvetil posebno pažnjo, in jih upodobil v svojih duhovitih in humorja polnih mojstrskih »grokazih«.

Igro je režiral Lojze Gregorič. — V nedeljo, 3. marca popoldne pa nas bo na povabilo društva obiskal g. V. Zaletel. Nadaljeval bo svoje predavanje in predvajanje skioptičnih slik. Iskreno vabljenil

di manjše vloge so bile izvrstno zasedene in so pravtako — kot ubrani moški zbor — prikazale visoko pevsko kulturo.

Režija Draga Fišerja ter taktirka Demetrija Žebreta pa sta zagotovili solidno in precizno uprizoritev, ki so jo odlikovali še kostumi Eli Rističeve, ter scena Doriana Sokolića.

Po predstavi je koroški deželni glavar priredil ljubljanskim gostom sprejem v prostorih deželne vlade, ki so se ga udeležili tudi številni zastopniki javnega življenja na Koroškem in v Sloveniji.

Dan nato pa so se člani Ljubljanske opere izkazali kot izvrstne interprete tudi v drugem opernem delu ter z uprizoritvijo Gotovčevega Era z onega sveta še stopnjevali uspeh prejšnjega večera. Ta opera je bila sama po sebi veliko bolj v smislu kulturne izmenjave, saj je že s svojimi mo-

ŠPORTNE NOVICE

SMUČANJE:

Popoln poraz Avstrijcev v Klein Walsertalu

Preteklo soboto in nedeljo so se vršile na strmih pobočjih doline Klein Walsertal, ki spada sicer Avstriji, pač pa je zaradi nedostopnosti iz avstrijske strani pod nemško upravo —, mednarodne tekme za »Kozorog«. Medtem ko so se Avstrijci v veleslalomu kolikor toliko dobro odrezali (Nenning 2., Stiegler 3. in Schranz 4.), so v slalomu doživeli popoln poraz. Boj za zmago v slalomu je potekal zelo dramatično. Francoz Bonlieu je šele v drugem teku s tvegano vožnjo odločil slalom zase, tik pred Nemcem L. Leitnerjem in Scherzerjem. L. Leitner, bivši Avstrijec, ki zdaj vozi za Nemčijo, je sijajno proslavil svoj 23. rojstni dan z zmago v veleslalomu in kombinaciji. Izmed Avstrijcev je v slalomu zapustil najboljši vtis specialista smuka, Zimmermann, ki je z izredno slabo štartno številko 18 zasedel 4. mesto in s tem dokazal, da spada tudi v slalomu v prvo skupino, kar mu je pred tekmo OeSV še zanimal. Hias Leitner se je s številko 30 uvrstil na 5., Adalbert Leitner na 6. in Falch na 8. mesto.

Obrecht poskrbi za presenečenje

V Poiana (Romunija) so se vršile prejšnji teden izredno zanimive smučarske tekme. Nepričakovano si je v smuku osvojila Švicarka Obrecht prvo mesto pred Avstrijkama Haas in Staffner. Za svoj poraz v smuku se je Haas odlično maščevala s presenetljivo zmago v slalomu in obenem z zmago v kombinaciji.

Pri moških si je priboril 1. mesto v smuku in kombinaciji Avstrijec Messner, H. Schranz pa v slalomu.

V Marijinem Celju pa je domirala nepremagljiva avstrijska smučarka Jahn v slalomu. V veleslalomu pa je v dvoboju z Nemko Hénneberger podlegla in se morala zadovoljiti z 2. mestom, kar ji je zado stovalo za zmago v kombinaciji.

NOGOMET:

Celovška »AUSTRIA« presenetila

SK-AUSTRIA — Rapid-Dunaj 1:1 (1:0)

Na popolnoma zaledenem celovškem stadionu je v nedeljo celovška Austria v igri za avstrijski cup dosegla proti izvrstni dunajski enajstotici SC Rapida neodločen rezultat 1:1. Prvi gol srečanja je ustrelil tekač Riegler za Celovčane po lepi kombinaciji v 25. minuti.

Šele šest minut pred koncem so gostje izenačili po zadetku Seitla. Celovčani, ki so v 1. polčasu bolj napadali, so v 2. polovici stopili v defenzivo. Najboljša igralca na igrišču sta bila vratar Gartner in branilec Vavpot, mimo katerega so Dunajčani le težko prišli. Tudi v podaljšku tekme (2 krat po 15 minut) je ostalo pri neodločenem rezultatu.

V predtekmi pa so avstrijski juniorji podlegli juniorjem iz Nemčije, ki so zmagali z 2:1 (1:0).

V ponedeljek pa se je odigral prvi, v cel. mestni dvorani (Stadthalle) prirejeni turnir. Kot pričakovano je dunajska Vienna premagala cel. Austrio s 6:3 (2:3). Vse 3 gole »vijolic« je dal Riegler.

V predtekmi pa je cel. ASK premagal beljaški Magdalen z 12:2.

tivi in melodijami odprla veliko zakladnico jugoslovanske folklore. Ladko Korošec, ki smo ga prejšnji večer videli kot morilca, je sedaj kot kmet Marko razvil vse svoje igralske, pevске in humoristične zmožnosti, ki mu je stala ob strani kot žena izvrstna altistka Bogdana Stritarjeva. V sijajni harmoniji sta se znašla glasova Vilme Bukovčeve kot mlada in lepa Gjula ter njenega snubca Miće (Josip Šutej, ki je vskočil za svojega kolego in je pel v hrvaščini). Odlikoval se je prav posebno še Edvard Sršen kot Mlinar Sima, Vanda Zihrel in Anton Gašperšič pa sta se uspešno uvrstila med ostale soliste. Tokrat je bila režija v rokah Cirila Debevca, taktirko pa je vodil Ciril Cvetko.

Vsekakor je Ljubljanska opera s tema svojima uprizoritvama na novo potrdila svoj sloves, njen uspeh pa je najboljša in neosporavna podlaga prihodnjim gostovanjem.

KOLENDARCEK PRVENSTVENIH TEKEM CEL. AUSTRIE ZA VIGRED 1963

3. Austria — WAC-Dunaj
10. 3. Admira-Dunaj — Austria
17. 3. Austria — SVS Linz
24. 3. Simmering-Dunaj — Austria
31. 3. Austria — GAK (Gradec)
7. 4. Austria — LASK (Linz)
21. 4. Wacker-Dunaj — Austria
28. 4. Austria — Rapid (Dunaj)
5. 5. Vienna Dunaj — Austria
12. 5. Austria — Austria Dunaj
19. 5. Austria Salzburg — Austria
26. 5. Austria — Sportklub-Dunaj
2. 6. Schwechat-Dunaj — Austria

Poklicni BOKS srednje kategorije:

Evrop. prvak Laszlo Papp na poti do lovorca

Madžar Laszlo Papp je prav gotovo najbolj popularni in priljubljeni boksač v Avstriji. Kot poklicni boksač je prvič nastopil leta 1957 v Kölnu, potem ko je v amaterskem boks postavljal rekord: 3 krat si je zapovrstjo osvojil naslov olimpijskega zmagovalca (leta 1948 v Londonu, v Helsinkih 1952 in leta 1956 v Melbourne), 2 krat je postal evropski prvak amaterjev (1949 v Oslo in 1951 v Milanu), 3 krat je postal svetovni prvak akademikov in 7 krat madžarski prvak.

Po olimpijadi v Melbourne pa je kot prvi in doslej še edini športnik komunističnih držav dobil dovoljenje, preseliti se k profesionalnemu (poklicnemu) športu.

V svoji karieri je kot amater samo 3 krat zapustil bojišče kot premaganec. Kot

profesionalec pa je še neporažen. Izmed 21 dvobojev je 19 odločil zase, medtem ko sta se 2 končala neodločeno.

Naslov evropskega prvaka si je 36-letni Madžar osvojil lansko leto na Dunaju, ko je premagal Danca Christensena v sedmi rundi s tehničnim ko. Nadalje je Papp ta naslov že uspešno branil proti Francozu Hippolyte Anexu in proti Angležu Aldrigi.

Laszlo, dasiravno ima že 36 let, še ne namerava končati svoje boksarske kariere. Njegov cilj je srečanje s svetovnim prvacom te kategorije, z Dick Tigerom, ki je v soboto uspešno branil naslov svetovnega prvaka proti Gene Fullmerju. Najbrž se bosta Dick Tiger (črnc iz Nigerije) in evr. prvak Laszlo Papp spoprijela za naslov svetovnega prvaka na Dunaju.

8. MARCA:

Družinski postni dan 1963

Že pet let obhajamo v Avstriji na kvatrni petek družinski postni dan. Tudi letos prosimo zveza katoliških žena v Avstriji, da bi ob priložnosti družinskega postnega dneva velikodušno žrtvovali za velike potrebe v Koreji.

Kaj nameravajo s prispevki in darovi postnega žrtvovanja dne 8. marca?

1. Za izboljšanje prehrane bodo pri mestu Taegu zgradili jez, ki bo omogočil polja nasaditi z rižem.

2. Za pomoč beguncem bodo zidali stanovanjsko hišo za 30 ubogih družin.

3. Na področju socialnega dela in poklicne izobrazbe bodo ustanovili socialno središče v Seoulu in Jeon-Ju ter obrtno srednjo šolo in obrtno šolo za sirote v Taegjonu. Dom za izobrazbo ogroženih deklet

hočejo zidati v Taegu. V mestu Seoul hočejo pospešiti tehnično-poklicno izobrazbo mladine.

4. Za splošno medicinsko oskrbo bodo dokončali Marijino bolnico v Jeonju, ter omogočili zdravljenje revnim bolnikom. Gradili bodo kliniko k sirotišnici v Pusanu, ter zgradili šolo za bolničarke v Seoulu.

5. Za pomoč gobavim nameravajo nadaljevati v 8 vaseh z zdravljenjem okuženih. 5 avstrijskih bolnišniških sester in mnogo korejskih pomočnic in zdravnikov bodo z darovi vzdrževali.

6. Za domove v Taegu obstoja otroški dom, ki ga oskrbuje 2 avstrijski pomočnici; v Jeonju bodo podpirali dom za stare ljudi.

7. Na Koreji bo dobilo 80 dijakov študijsko podporo.

V Formozi bodo ustanovili dom z delavnicami za kitajske begunske žene v Hsingchu.

V Hongkongu bodo gradili dom za okrevanje za tipeče begunske otroke. Omogočili bi radi petdesetim dijakom študij na visoki šoli v Avstriji.

Za te namene darujemo tudi mi kolikor je mogoče in se zavedajmo svoje odgovornosti, ki jo imamo pred Bogom in vestjo: da pomagamo bratom in sestram, ki trpijo veliko pomanjkanje. Kristus pravi: »Kar ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« Naj se nobena krščanska družina na postni dan ne izključuje. »Dajte in dalo se vam bo!«

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 4. 3.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Moj prijatelj, zemljevid: »Reke, živi tokovi naše zemlje«. 18.00 športni obzornik. — TOREK, 5. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Obirski pevski zbor. — SREDA, 6. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigra. — ČETRTEK, 7. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Žena in dom. — PETEK, 8. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — Dr. Ivan Grafenauer: Mesc brezen (marec) in brezo-va voda. — SOBOTA, 9. 3.: 9.00 Od pesni do pesni — od srca do srca. — 18.25 Na dom obujaš mi spomin... (Suha, 1. del.) — NEDELJA, 10. 3.: 7.30 Duhovni nagovor. — 8 pesnijo in glasbo podravljamo in voščimo.

ZA MLADE LJUDI:

Na pravi vlak!

V mesto se pelje mlado dekle. Mudi se ji in zato je kar nervozna, ker mora čakati na prihod vlaka. Posebno mladi ljudje so danes nepočakani, ko vse tako drvi...

Mimo nepomembne podeželske železniške postaje je precejšen promet, a ustavijo se le vlaki, ki vozijo potnike v medkrajevnem prometu in še morda kak tovarnik ali službeni voz.

Dekle je nervozno prestopalo in se oziralo v upanju: »Morda pa le pride kmalu...« In res prisopihla mimo vlak, a bil je tovarnik, natovoren z obilnim blagom; ta sprejema le blago...

Nervoznost je v dekletu rasla: »To je pa že obupno«. Kar zasliši ropot bližajočega se vlaka, ki pa je z vso blizino hitel mimo... Torej zopet nič. Nervoznemu čakanku se je pridružila še nevolja in izbruh jeze...

Čez čas zasliši dekle ovileče zavore vlaka: »Vendar je prišel« in z vso naglico skoči v vagon in si poišče prostor pri oknu. »Hvala Bogu!«

Hitro se poišče ogledalo, da si uredi razburjen obraz, medtem pa vlak hiti v svojo smer. Toda, joj! Dekle opazi, da vozi ta vlak v napačno smer!

Da bi videli, kako se je dekle razburilo! Po njenem mnenju so toga krivi vlak, vozni red, železniški uradnik, vlakovodja itd. Le ona je brez krivde! Čeprav jo je prometnik opozoril na pravi vlak, je ona le vlak videla in ni poslušala opozorila...

Morda je v tem času, ko se je hudovala na napačni vlak, prišel pravi, da bi jo popeljal, kamor je bila njena pot...

Dekle! Nikakor ni dovolj, da uloviš kakršenkoli vlak, marveč je potrebno, da izbereš vlak, ki vozi v pravo smer, ki te popelje v smer tvojega cilja. — In kako je s tvojo ljubeznijo, ki te naj pripelje v srečen zakon?

Vzemimo primer dekleta, ki si želi srečen zakon, srečno družino. Primerjajmo fanta, ki je premožen, tovarnemu vlaku; ta bo imel zanimanje le za blago (za tvojo doto)...

Drugi pa je podoben brzemu vlaku, ki hiti brezobzirno mimo vsega. Zanima se za vse pridobitve in napredke tehnike, pristajaš je športa in zabav. Ali bo pa tudi za ženo in družino imel razumevanje in čas...?

Dekle iz podeželske čakalnice pa je vsa nervozna in nepočakana vstopila kar v prvi vlak, ki jo je sprejel. Ni prav nič pomislila, slišala tudi ni opozorila, le misel, »da le vlak utjamem«, jo je neugnano vodila...

Kdor izbere napačen vlak, ima pač — smolo! Zato oni, ki radi potujejo, naj dobro premislijo: nikakor ne zadostuje, da ulovijo vlak, temveč morajo izbrati le oni vlak, ki vozi v pravilno smer...

Za mladino in prosveto

Pustne prireditve na naših odrih

Pustni čas smemo smatrati za najdelavnejše obdobje vsakoltnega igralskega dela na naših odrih. K temu pripomore več posebnih razlogov, da naši igralci ravno v tem času najbolj zaživijo.

Vsaka igralska družina, ki le nekoliko deluje, pripravi za pustni čas primeren spored. In res se v časopisu zadnje tedne pred pustom kar vrste napovedi iger. Poleg teh pa je še marsikje tudi pustna prireditev, ki je namenjena predvsem za domači farni okoliš. Tako moremo trditi, da je vsaj nad dvajset igralskih družin v tem času pripravilo svojim gledalcem nekaj tradicionalne pustne zabave v obliki veseloiger in drugih šaljevih ali glasbenih komadov.

Poleg tega, da je pustni čas tista priložnost, ki že sama vabi ljudi k splošnemu in družabnemu veselju. To pa se že od nekdaj izživlja največ v obliki plesnih zabav. Vemo pa, da je to najcenejša zabava in tudi največkrat malo pripravljiva. Prav gotovo ples kot tak nima s kulturnim delom nobene pozitivne zveze. Nasprotno bi smeli trditi, da je ples velik nasprotnik kulturnega dela. Saj navadno mladina, ki nori s plesišče na plesišče, zgubi vsako veselje in razumevanje za kulturno delo.

Katoliške organizacije skuša že od nekdaj s prirejanjem poučnih in zabavnih prireditev izpodrinuti plesne razvade in tako dati zlasti mladini priliko, da se zavzame za višje in koristnejše kulturne vrednote. Zato goji katoliška mladina v okviru

svojih društev veselo pesem, zdravo prosveto in pošteno zabavo. Kot izvrstno sredstvo v dosego tega namena je vedno služila odrska prireditev, ki ima v naših farah že nad petdesetletno tradicijo.

Tako se v pustnem času pri nas prirejajo zabavne igre, ki nudijo ljudem obilo zdrave zabave. V repertoarju veseloiger imamo iz domače in tuje zakladnice precej prav dobrih veseloiger; tudi krajših burk in šaljevih prizorov imamo mnogo, med katerimi je sicer nekaj slabih, a je

Iz filmskega sveta

TELEVIZIJA V AVSTRIJI

Tudi v gorati Avstriji, kjer je sprejem televizijskih oddaj zelo otežkočen zaradi močne površinske razčlenjenosti, se je televizija že močno udomačila. Zadnja statistična poročila pravijo, da je bilo 1. februarja 396.602 televizorjev v prometu in računajo, da je tekom februarja bilo že doseženo število 400.000, kajti v letošnjem januarju je bilo nad 20.000 novih prijav.

Zanimivo pa je, kako je televizija razširjena po posameznih deželah. Tako je v pokrajinah, kjer je sprejem zaradi velikih ravnin boljši, tudi mnogo televizijskih aparatov v prometu, dočim je v goratih predelih države televizija slabo razvita. Na Dunaju je 171.521 prijavljenih aparatov,

kake zmotne nazore, češ saj bodo pozneje spregledali.

Posebnost logike načel je tudi v tem, da se iz njih polagoma porajajo posledice, ki jih površen človek nikdar ne bi pričakoval. Te posledice so pa zopet dobre ali slabe, kakršna so pač bila načela. Samo en primer: Kako očarljiv se je zdel pred 50 leti liberalizem. Rodil pa je iz sebe pošast, katere se liberalizem sam najbolj boji — komunizem. Saj kdo danes ne prizna, da je komunizmu do oblasti največ pripomogel politični in gospodarski liberalizem, ki je pritiral delavstvo do revolucij.

Taka zmotna načela, ki po svoji logiki privedejo do tolikšnih posledic, se zdijo prvotno povsem »nedolžna«, a je zato njih nevarnost tem večja. Človek se jih počasi »navzame«. To je tista nesrečna »infiltracija« zmotnih načel, ki je že toliko zla povzročila tudi pri nas...

Logika načel

V človekovem mišljenju bi naj vladala nekaka harmonija med razumom in srcem. In res si razum navadno kmalu podredi srce ali pa obratno. Če pa človeškovo mišljenje in voljo vodijo načela (dobra ali slaba), tedaj bo kmalu vse njegovo življenje uravnavano po teh načelih.

To zakonitost načel imenujemo **l o g i k o n a č e l**.

Razume se, da deluje logika v duševnosti človeka postopoma, počasi. Neko načelo, katero si je osvojilo srce (ali razum), počasi prehaja v vse mišljenje in hotenje, skoroda neopazno. Človek ne ve, kdaj in kako je postal drug človek, dobri človek slabši, zli človek boljši. Žal, da je zlo po človeški slabotni naravi navadno močnejše. Zato je zelo zmotno trditi, da ni nič hudega v tem, če si mladi ljudje osvojijo

»Le kaj ji pripoveduje? Pa ji menda ne česna kakšnih kvant? Naka! Ne bo. Minca ne poslušaj rada nespodobnega govorjenja.«

Blaž se je umaknil pod stog. Ni maral, da bi Viktor mislil, da vleče na ušesa. Pa tudi zamikalo ga je, da pogleda drevo in brano, če sta v redu, čeprav ne bo sam oral.

Pri drevesu je manjkala otka. Čez dolgo jo je našel pred kupom zloženih strešnic. Le kdo jo je vrgel na tla? Nič ne pazijo na orodje. Obrisal je pajčevine z ročaja in otrkal prst, ki se je še od jesenskega oranja držala lopatice.

Slišal je peti Minco: »Na planincih sončice sije.«

Pesmi ni skončala. Je spet privozil mladi s praznim košem na dvor. Hitela mu je pomagat.

»Le kaj imata danes Viktor in Minca?« Blaž kar razumeti ni mogel. Saj je Minca zadnje čase od dne do dne bolj priskekavala Viktorja. »Od gospodovega pogreba naprej, skoraj leto bo tega, se za vsak prazen nič sporečeta. Morebiti se pa Minci le posreči, mladega toliko prenamediti, da se bo vsaj skusil vživeti v nas domače.«

Ni maral motiti. Kar zadaj za hišo je odšel v Laz.

Zadnja dva koša je Viktor nakidal sam. Minca je odšla že trosit.

Na daleč in na široko so letele plasti gnoja. Sonce jih je parilo. Rezek vonj je vstajal iz njih. Gnoj je bil dobro pozorjen. Na drugem koncu njive so se pozibavajoče prestopale vrane in iskale črvov v raztrošenem gnoju. Okrog Mince pa je tresorčepila pastirčka.

med njimi tudi dokaj dobrih. Prav bi bilo, da bi se našel nekdo, ki bi to obširno gradivo zbral in kar je dobrega, vsebinsko in jezikovno predelal, da bi bolj odgovarjalo današnjim razmeram. Večji del tega gradiva je namreč še iz dobe pred in po prvi svetovni vojni, ko je bila odrska delavnost naših društev na višku.

Tudi lotos je po naših farah cela vrsta igralskih skupin pripravila pustne prireditve z različnimi sporedi. V nekaterih farah si skoraj misliti ne moremo pusta brez pustne igre. V Št. Jakobu, na Selah, v Šmihelu, v Globasnici, v Pliberku, v Št. Janžu je to samo po sebi umovno. Pa tudi v Dobri vesi, v Želozni Kapli, v Št. Lipšu, v Št. Ilju in drugod so zadnja leta v svoj vsakoletni program postavili tudi pustno prireditev, ki naj katoliški mladini nudi v prijetni povezanosti nekaj prijetnih ur.

Prav gotovo je tudi ta delavnost naše mladine hvalevredna in ji daje spričevalo, da prav pojmuje svojo mladost in svoje poslanstvo.

na Nižje Avstrijskem 66.316, na Gornje Avstrijskem 56.620, na Štajerskem 42.454 na Gradiščanskem 6.675, na Solnograškem 16.097, na Tirolskem 15.398, na Koroškem 12.534 in na Predarlskem 9.005 televizorjev.

UPANJA AMERISKEGA FILMA

Znano je, da je zadnja leta ameriška filmska industrija vedno bolj čutila močno evropsko konkurenco (zlasti italijansko). Tako je morala Amerika deliti nekdanj absolutno premoč na filmskem področju z Evropo. Upravičeno so zato govorili o krizi ameriškega filma.

Zdi se pa, da so uspešno ustavili nazdovanje ameriške filmske produkcije in znaki kažejo, da je celo nekaj upanja na izboljšanje stanja. To upanje je pred kratkim izrazil predsednik združene ameriške filmske industrije Eric Johnson. On misli, da je najnevarnejši tekmeč filma — televizija — že dosegla v Ameriki svoj višek in tudi število filmskih ustanov v vsem svetu se je v zadnjih desetih letih dvignilo od 70.000 na 170.000.

Ameriška filmska produkcija namerava izvesti velike spremembe v svoji upravi. Predvsem hoče občutno znižati visoke stroške izdelave filmov in njih kvaliteto izboljšati. Za izvedbo teh načrtov pa hoče močno povečati izvoz filmov v tujino. Tudi je v načrtu tesnejše sodelovanje filma in televizije v tem, da bo televizija v večji meri segla po ameriških filmih in se celo posluževala za sestavo svojih programov filmskih ateljejev. Štediti pa nameravajo tudi pri bajnih plačah igralcev in tehnikov.

Iz Mince je kar kipelo mlado življenje. Veter se je poigraval z modrim predpasnikom in pisanim krilom, vihal ji je vogle rute in ji medel pramene las ob sencih in na čelu. Delo ji je šlo dobro od rok. Pa ni utegnula nič misliti na vile in gnoj. Misli so ji romale po planinah, po Goreljeku in Velem polju.

Viktor jo je bil vprašal, če bi šla letos planinit. Najprej ga je obsodila, da jo hoče dražiti. Saj mora vendar vedeti, kako je že lani nagovarjala, da bi ona šla čez poletje z živino v planine. Pa kar nihče ni hotel nič slišati; ne Viktor ne oče, najmanj pa Cilka. Sveda, Cilka. Preveč dela bi imela sama doma. Naj pa za polje najamejo, namesto da plačujejo oskrbnico.

Minca je spet zavihnela vile. Pa gnoj se ni raztrosil. V sprijeti kepi je čofnil prek dveh srd v tretji razor. Okregala je samo sebe z nerodo, stopila za gnojem in ga raztepla.

Ne, njej ni za denar. Samo, da bi smela iti. Pa Viktor pravi, da zastoj noče. Še bolj prav. Jeseni si kupi na kveder sešite čevlje in nov oprtnik.

Hišo na Goreljeku bo vso prebelila in preuredila. Okrog bogca na Blaževem in Andrejevem križu bo vedno venec iz živega cvetja. In mleko bo kar sama nosila domov. Pa sir tudi, kar v jerbasu.

S stanom na Velem polju bo imela tudi še dokaj opraviti, preden ji bo vseč. In vsaj dve lepi triglavki poišče v skalah nad planino: za Blaža in Andreja. Za steklo k podobam jih zatakne jeseni.

JANEZ JALEN:

20

CVETKOVA Cilka

Z G O D B A

Viktorju je pogum upadel: »Ali morebiti res že vedo, ali pa se je morebiti Minci samo uganilo?« Kakor bi se zagovarjal, je odgovoril: »No, le jezika, ko nimaš drugih skrbi. Človek pa mora za opravi.«

Ni zgovoril do konca. Jezno je stopila predenj Minca in dvignila pomivalko: »Za kakšnimi opravki? Kakor bi ne imel svoje žene!«

Cilka, ki je ves čas obračala možu hrbet, se je zasukala naravnost proti njemu in ga gledala, kakor bi ga hotela z očmi prebosti. Viktor pogleda ni zdržal. Kar tako nekako, da še nekaj reče, je odgovoril Minci: »Kaj ti veš!« S povešenimi očmi je odšel.

Sestri sta molče obstali. Čez dolgo je vprašala Cilka: »Za katero pa hodi?«

»Za natakario Tinco.«

»Za vlačugo!«

Minci je bilo žal, da je povedala. Zmeraj bridkeje se je mračil Cilki obraz. Zunaj pa je sijalo jasno sonce.

Preslica odganja

Čez zimo je zrastlel na dvoru pred Cvetkovim hlevom obsežen in visok kup gnoja. Oče ga je nekaj košev zvožil v zmrzlem snegu na Ravne njive; tam je samo še čakal, da ga kdo razpelje, strosi in podorje.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Blagopokojni g. sobrat!

V trajno-pobožni spomin preč. g. Jožeta DOBERNIK, škof. duhovnega svétnika in bivšega župnika v fari Rožek ter nato v Glinjah od 1921—1949—1963, sestavljeno od njegovega soujetnika Tomeja Uibing meseca aprila leta 1941 v beljaški jetnišnici: 9. 2. 1963:

Rojen pred sedemdesetimi leti v fari rožeški kot fantek bil si, v kateri pastirji sloviti, nešteti skrbi so imeli za blagor ljudi.

Župnik slovesno krsti Te tedanji, s krstno vodo Te zbudi s tem v spanju, Adamič bil si kot rojen otrok, krščen — pa Kristus, zdaj vere porok!

Rastel nato si pri starših na domu, letal, igral se z otroki na Homu; ko ljudsko šolo pa tu dokončaš, v mestno latinsko nato se podaš.

Daje ti streho in kruh semenišče, ki ti je bilo skoz tá čas gostišče, z r eli izpit pa v alumnat Te peljá, pridnost pa Tvoja — i tega konča.

Novo si mašo zdaj pel prav veselo, kmalu dopolniš vse študijsko delo, škof Te pa pošlje na službo v svet, v katerem povsod si radostno sprejet.

Župnikom bil si sedaj sodelavec, verskih ledin tako vesten oravec, faram in šolam delaven kaplan, Cerktvi, župljanom bil vedno si vdan!

Ure vesele povsod si doživljal, hudo v dobro vsak dan si spreminjal, grenkih pa tudi ti manjkalo ni, rože — saj trnje bodoče krasil!

Najprej vršil si Ti službo kaplana v večjih župnijah treh pradekanij, bolne previdal, če dež bil, če slana, leto in zimo v blagor ljudi!

Ljubil mladino si zlasti dijaško, zanjo predstojnik celo si postal, leta jo vodiš mladostno, junaško, škof pa za župnika Te je pozval.

Službe pomožne pa grejo h kraju, ko na prehodnem sedaj položaju Tebe škofijstvo tedaj počasti: »Župnik rožeški zdaj bodi mi Ti!«

Vzglede si pasel tu svoje ovčice, zvesto nudeč jim kruh božje resnice, vedno učil si, bodril in svaril, male, velike vse versko krepil!

Z vodo si deteta mala oblival, grečnikom duše pa s križem umival, lačnim pa kruh si vsem sveti dajal, v zakon — zaljubljen pare — peljal!

Trajalo to je let trideset skoraj — službeni spisi to pričajo zgoraj —

zdaj pa zapelje v Glinje Te pot, sličen ti bil je v tem — biblični Lot!

Štir'najst pozimij in štir'najst spomladij bilo število je tu Tvojih nadij, dela si ista tu nadaljeval, duše predane Ti — spet reševal.

Slédnik tako si bil prednikom svojim z znanjem izrednim pač znanostnim Tvojim:

Steber si Cerktve spet, naroda bil, tu si zdaj delal, trpel in učil.

Svétnik si bil in tolažnik starini, vodnik in budnik pa nežni mladini, vodil si stare in mlade k Bogu, večnega prejmeš plačilo miru.

Trajno si delal, trpel pa veliko dušno, telesno za vero, omiko, zmaga bolezen zdaj Tvoje moči in ti zatisne tam trudne oči!

Zdravja iskal si i v bolnici mestni znani celovski deželni občestni, ko ti ni bilo ga najti doma, leka bolezn i ta ti ne da.

Zdelan, izmučen, udan božji volji dušo izdihneš, jo vrneš Bogu, mimo za Te so vse zemeljske bóli, vzgledno končal si tek svoj'ga stanu!

Zalost velika je zdaj med farani, Ti pa si rešen vseh časni nalog, bridkost umljiva med klerikov člani, večni pokoj pa bo dal ti zdaj Bog!

Glinjska župnija se tužno poslavlja dni te usodne za sleherni čas, v cerktvi župnije Te zadnjič pozdravlja, predno odpeljejo v rojstno Te vas.

Bila prijatelj vse sva življenje, isto imela sva skupno trpljenje: Ječa beljaška vse meseca dni bila je nama tam — stan brez skrbi!

Mnogo delavcev in kmetov v zaporu ječe te bilo po Stranke naboru, ž njimi i midva za mesec april, sobratje z nama, — pa pičlo živil!

Eden drugega vedno bodrila, ko sva po celici semtja hodila, molek sva nizala, ž njim še brevir, trdo le postelj dajal je kvartir!

Miz'ca je bila le slabonogata, stolca se gugala na vse strani,

ótiva ni bilo, a enkrat pa 'prata', dolgčas je bilo vse dni in noči!

Bog pa je nama in drugim pomagal, vsaki oslabiljen je tugo prestal, z milostjo božjo ta čas je premagal: zadnji april je 'prostost' spet nam dal!

Vendar sva morala kraj zapustiti, z nama vsi mašniki tudi tedaj, v drugo župnijo b'lo treba je iti, dokler omahne ne kruti ta zmaj!

Tam sva na mestu vsak svojem ostala, dokler po vojni nastal ni spet mir, s katerim sva 'šilo, kopito pobrala' s hvalo Bogu, da minil je — prepir.

Bilo je to že pred mnogimi leti, da je najvišji škofije Pastir vsakemu takih predpisal prijeti pal'co selilno za v prejšnji kvartir.

Danes na god pa Agate deviške žalni spreved Te hvaležnih ljudi spremlja od doma tja v famo svetišče k maši zadušni v čast Svéti Krvi!

Blagi podjetni korar pa delavni govor spodbudni za verne ima, d'janja vsa Tvoja in čednosti glavni množici zbrani v posnemo poda.

Bila propoved za Te je priznanje činov cerkvenih in verskih dejanj, duša zdaj Tvoja sadove teh žanje, v dejstva spremenil broj svojih si sanj!

Pridigar tudi zato vsem izjavi: Hvalo pošilja ti sam škof za vzgled verne pobožnosti, vztrajnosti pravi, višji odsotnost nalaga Mu red.

Ko pa opravljena so opravila klerikov petdeset, Ti pa korar s svetimi kapljami, z vonjem kadila posveti truplo grobarjem v dar.

Klera in vernikov dolgo število spremlja izmučeno Tvoje telo sedaj na sveto oddaljeno njivo, kjer ga nosilci v grob poneso.

Milo zvonjenje Te spremlja na poti, vel'ka odeja snega, pa spet sneg, milosti božjih je znak tako sproti, polje ki krije, ravnine in breg!

Verniki s klerom pa molijo vneto záte med potom za večni Tvoj mir, pokopališče, okraja deveto, trajen Tvoj bo zdaj do sodbe kvartir!

Zadnji zdaj blagoslov vodstvo spreveda Tvojemu truplu v grob podeli, župnik krajevni navdušeno toda došle k mašništva ceni — bodril!

Glinje pradavna Borovlj so župnija, znana od nekdanj po vernih ljudeh, mož imenitnih so i domačija, tvornih za narod in vere prospeh.

Vodja pa šole te občine Glinje slavo pokojniku dvozvočno da, z lepimi stavki zdaj nébo mu sinje sončno želeč nad zvezdnati svet tja.

Zlasti pokojnika s tem je pohvalil, storil da več je, kar d'jal mu je stan, večje še naloge si je postavil: 'zvajal še to je, kar ni bil dolžan!

Sobrat pa, pisec teh kitic spominskih, pred njim prebere začetni ta spev, ki naj njegovih d'janj, farnih in glinjskih, bode vse čase nenehni odmev.

Razni pa zbori so pevcev cerkvenih slavnost pogrebno v tak spomin nanj z žalnimi pesmimi glasov medenih dvignili zbornu — v višji red zanj!

Pevana namreč molitev je dvojna prošnja za dušo k Gospodu Bogu, zborna treh zborov pa je celo trojna priporočitev zadušna — stanú.

Mogla umreti ni stara Sibila, da so prinesli ji 'z doma prsti, ena se Tebi je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži,

v zemlji slovenski, v predragi deželi, k'tero si ljubil prisrčno ves čas, v k'teri očetje so naši sloveli, k'tera zdaj ima grob komaj za nas!

V sveti tej zemlji Ti mirno tu spavaj, nam pa z nebes dol pomoči podavaj, srečno da tek svoj končamo i mi, in se pri Bogu spet vidimo vsi!

Dvema Ti farama bil si predstojnik, vedno ves vesten kot sleherni znojnik, farmanom vsem — in še klerikom nam v srcu ostaneš — do lastnih nam jam!

Vedno svetniško živel si, prijatelj, bil miloščin in del dobrih dajatelj, Bog zato bo ti — pravičen sodnik, tankaj nad zvezdami — mili plačnik!

Mnogo spominov zapustil si verskih: Farne zvonove, poprave naprav v krajih obdravskih in tudi jezerskih, v selih, kjer dosti, kjer malo je krvav!

Vedno spominki ti Tvoja so slava storjena Cerktvi in Sinu Bogu, vidna med Bogom in farmani sprava, čast vsa ti bojo — do sodnega dnu!

Konec

Viktor je pripeljal zadnji koš gnoja. Vrane so se dvignile, pa se kar koj spet spuštale na njivo. Pastirčka se pa še spreletela ni.

»Pa da si ne boš premislila,« je Viktor ogovoril mlado svakinjo.

»Nič se ne boj, kar družil Samo če me bosta ata in Cilka pustila!«

»Ata sama pregovori, saj ti zlepa česa ne odreče. Če se bo pa Cilka upirala, se bova midva zgovorila.«

Viktorjeve zadnje besede so tako zazvene, da je Minca zgubila najmanj pol veselja do planinjenja. Začutila je, da ima Viktor neko postransko misel, ki je pa ne bo izdal. Ni res, da bi hotel samo njej napraviti veselje. Njemu samemu tako bolje kaže. Morebiti mu prav ona hodi na pot, da ne more Cilke tako strahovati, kakor bi jo rad. Ali pa —? Bog ve.

»Ko bi bila jaz Cilka, bi mu že pokazala!«

Minca se ni več smejala, Viktorju je le na kratko odgovarjala. Trositi je pa hotela, kar je mogla, da bi čimprej končala.

»Oral boš pa sam lahiko, kajne?«

Viktor je pritrdil. Minca ni prav nič postala. Zadel je vile na ramo in odšla. Namenila se je v Laz pomagat očetu trebit.

V gore se je vzponjalo že pomladno zelenje in so se kar prelivale v soncu. Minca se jim ni mogla odreči. Kar planinit pojde, bo že kako drugače pomagala Cilki.

»Cilka je reva, ko je Viktor tak. Oh, ti dedci!«

Cilka si je zaželela samote. Daleč proč bi šla od ljudi, na kakšno oddaljeno planino, kakor je na primer Ovčarija, kjer so stanovi na široko raztreseni, da planinšarji nič ne motijo drug drugega. Legla bi in se odela, da bi ji ne bilo mráz in bi najprej v miru razmislila zadnja leta svojega življenja. Potem bi zaspala in bi spala dve moči in en dan skupaj. Nič bi ne vstala in si nič ne kuhala. Zdelo se ji je, da bi prišla nazaj domov vsa prerajena. Z na novo nabranimi močmi bi nekaj mesecev spet voljno prenašala vse nevedčnosti, ki mora skoznje dan za dnevom. Pa Ovčarija je debelega pol dne daleč in je še vsa zasnežena. Sploh pa, tudi le misliti na tak odpočitek je otročje. Delo jo priklepa na dom.

Delo. Na vse konce in kraje je klicalo. Cilka se dela ni branila. Samo, če se že ne more ogniti v samoto, bi rada vsaj za nekaj ur šla ljudem izpred oči.

Spomnila se je, da na detelji v Zdolih še ni pobrano kámenje. Dokaj ga bo. Krt je začel v njivo. In detelja ne bo kaj prida, posebno če bo mokro leto. V globeli ležé Zdoli in prerado razmaka. Če bi še oče gospodanil, bi v Zdolih ne sejal detelje, Viktor pa dela vse po svoje. Preveč za malo se mu zdi, da bi se kaj pogovoril.

Sama. Ne. Tudi danes ne more biti sama. Minca povabi s seboj in ji bo skušala dopovedati, naj nikar ne tihči čez poletje v planino. Na pol otrok je še in nič ne ve, kako spolzka so za dekleta med cvetjem potja po planinah: »Se ne zaveda, kakor se jaz nisem.«

Minca je bila nejevoljna. Kamenje tako nerada pobira, pa ji prav skoraj nikoli ne prizanesejo z njim. Saj bi nič ne rekla, ko bi ji privoščili tudi kaj veselja. Včasih ji je Viktor nasprotoval, kjer je le mogel, sedaj pa, ko bi celo Viktor rad videl, da bi šla planinit, pa Cilka o planinah kar nič slišati noče.

Bog ve, če ni tudi Cilka precej kriva, da se z Viktorjem ne razumeta, je v svojem hrepenenju po gorah obsodila sestro, ki je šla nekaj korakov za njo. Nalašč ni marala hoditi s Cilko. Naj le čuti, da ji dela krivico, ko je ne pusti z živino na Gorčjek.

»Morebiti si pa Cilka le premislil?«

Kljub hladnemu jutru je Minca hodila bosa. Prožen in tih je bil njen korak. Najtanjšo uho bi ga na seženj daleč komaj ujelo. Veter ji je pihljal naravnost v obraz. Pa Minci je bilo prej gorko kakor hladno.

Prišla je na Rob in pogledala v Zdoli. Kakor na dnu velike skalé je ležala pred njo Cvetkova njiva, na kateri je zelenéce odganjala detelja. Okrog in okrog se je v pobožje vzpenjala še vsa rjava senožet, zgoraj obrobljena s smrekami in bukva-mi, s knivenčastimi borovci in z obsekani-mi jeseni. Razgled med debli je zapiralo zgoraj košato vejevje, pri tleh pa nizko čumovje, med katerim je raslo največ leševje.

Minca je že hotela steči po bregu navzdol, pa je nenadoma obstala, stopila za korak nazaj in se stisnila za grm. Pomignila je Cilki, naj se tiho in oprezno približa.

»Le kaj spet vidi?« je bila Cilka rado vedna in se prihlujeno vzpenjala na rob.

Minca ji je s prstom pokazala srno, ki je na vogal njive pripeljala dva srnjačka. Mlada dva sta se brezskrbno pasla, mati pa je le tu in tam sklonila glavo k tlom. Venomer se je ozirala in oprezala na vse kraje, da bi je kaj ne presenetilo.

Molčé in s pridržano sapo sta oprezovali Minca in Cilka pasoč se družino. Fantovsko veselo je žvižgal ščinkavec v bukvi. Metulj koprivar je frfotal čez jaso. Z nasprotne strani se je cingljajoč oglašala sinica.

Sonce je prevrglo veter, da je zaplesal ob robu kotanje. Srna je obstala z dvignjeno glavo, nemirno lovila od vseh strani vonje, se zagledala v smer proti Minci in Cilki in tiho zapivkala. Kakor bi trenil, so bili vsi trije v goščavi, stara in mladiča, in jih ni blo več videti. Le hosta je še hrstela pod parkeljci.

Minca se je zravnala: »Še bi jih gledala. Le zakaj beže! Kdo bi jim kaj naredil? Midve prav gotovo nič.«

»Midve —« Cilka se je Minci žalostno nasmehnila. »Kako naj pa srna to ve? Dolga stotletja nazaj ima njen rod drugačne skušnje. In morebiti je njo samo že tudi kdaj oplazil svinec. Saj je pri nas v današnjih dneh največji morilec smjadi prav človek. Kako naj bi srna zaupala ravno nama, ki sva tudi človeka?«

Minca je gledala Cilko. Zazdelo se ji je, da jo sestra hoče nekaj prikrito opomniti.

(Dolje prihodnjic)

Domač praznik Mihca in Jakca

(Nadaljevanje in konec)

Ker se nista mogla zediniti, kateri pojde klicat, sta šla pač kratkoma oba. »Moj-muži« so se začudili boter, no če je pa tako, »potem pa kar naprej.« Mihca, ki je bil starejši in močnejši, je nesel klešče, s katerimi so potem vlekli prašiča iz hleva. Boter sam pa tisto špricolco za klobase delat. Jakec jo je pa ubral naprej, da je doma zaklical v dimnico »gotej ži gredo«. Ker so bili boter ljubitelj šnopsa, je bil navadno tudi pripravljen on gvažej stofanovega, češ, da mu bosta kos in da vaju ne bo metal.

Mama so navadno pojarmali, da prav zavsma še ni tolst, samo toliko je, da bo prav močan. No, kar bo, pa bo, so rekli boter, ko so natakali tiste usodne klešče na kako primerno palico. Zdaj pa, kateri ga bo držal za rep? Mihca ali Jakec? Tedaj pa je obema zlezlo srce v hlače. Zmuznila sta se v hišo, ali pa kar pod mizo in čakala, da bo najtežji trenutek dneva mimo. Najbolj pa sta si upala na bojišče, ko sta oče in boter položila svojo žrtev na kakšna vrata, mu porezala noge, potem pa obrnila »na špeah«. Ob tej slovesni priliki sta morala oba široko zijati, ker kakor široko bosta zijala, tako tolst bo »špeah«. In res, ko je dobil kočl tisto slovesno črto po hrbtu, sta tekla praviti materi, kako tolst »špeah« ima...

Mati pa so si tudi vzeli čas in šli gledat. Navadno so vzdihnil, »bodi Bogu hvale! Boter pa so dali materi že kar jetra s sabo, da so jih pripravili v dobri omaki. Mihca in Jakec sta se za naprej držala bolj mame, saj sta se jeter veselila že tedne sem. Potem pa sta jih zajemala kar z žlaco. Najedla sta se za celo kolino. Ko je prišlo pozneje meso in tako dobra župa s kruhom, nista nič več marala. Za nju je bil zanimiv samo še večer, ko bodo delali klobase. Tokrat so mama posebno skrbno očistili cilindri na svetilki. Boter in oče sta narezala lopo z nožem tisto malo mesa

za klobase. Da bi bili zrazali tudi kako šunko, se je vsem zdelo škoda, ker bi bilo potem manj kosov mesa. Da jih bo le za Veliko noč, so menili oče. Toliko več pa so naredili onih iz godle. Bol kot vsega drugega pa sta se veselila Mihca in Jakec tega, da sta postala oče in boter dobre volje. Par vačkov mošta pa malo žganja, ju je naredilo dobre volje. Pripravljala sta si dogodke iz življenja. Ko so pripovedovali boter od ravbarjev, katerih je bila menda nokoč polna cela dobrava od Blata pa do Velikoveca, sta sedela mirno in poslušala z odprtimi usti. Boter so pravili, kako so nokoč napadli nekega žvabečarja, ki se je peljal s kolesom zvečer skozi Dobravo. Hoteli so mu skočiti od zadaj na voz, a kmet jih je pravočasno zapazil. Pogal je konje, pa nič ni izdalo. Roparji so se trdno držali voza in tekli za njim. Imel pa je na vozu kupljen in nov ravnik za oralo. Vzel je tega in posekal lopovom prste.

Boter so naredili požirek iz vrča, Mihca in Jakec pa sta si oddahnila. Če pa je prišel razgovor na kraje, koder straši, kot na primer gori sredi Dobrave pri tisti tablici ali na zacoprane kraljice, ki so se plazile okoli kot grde kače, pa še več takih strahot, potem sta si pač oba zaželela, da bi bila že pod odejo. Strah ju je bilo in nista mogla razumeti, kako moreta biti gotej in stej tako brez skibi in dobre volje. Zapela sta si kako primerno za slovesni dan:

Prašička smo zaklali na drobno ga zrezali. Ali pa: Lejga, lejga jozba na onem kraju grabanca...

Prišli so pa mama in se začudili, da še nista šla leč? Pa sta odkrito priznala, da si ne upata. »No bom šva pa zravn vaju.« Zunaj pa sta skoraj oba hkrati vprašala, ali nocoj ne pridejo ravbarji? Ah, kaj še kej, tiste je bilo koj včasih, zdaj se ni več bati, zdaj so vsi v kihl! Zaspala sta v svoji revni postelji spanje pravilnega kakor človek, ki je dobro dovršil delo, katero ga je prej skrbelo že več dni.

navadno dovolj z močno krmo; s kalcijem pa jo oskrbimo s pokladanjem drobirja detelje ali lucerne, graha ali bobna in še po 2 do 4 dkg krmilne kostne moke. Poleg vsega tega pa dajmo breji svinji na dan 1,5 do 3 dkg živinske soli. V krmni, ki jo pokladamo brejim svinjam, ne sme manjkati vitaminov! Poleti jih dobijo dovolj z zelenim krmiljenjem, pozimi pa jim v ta namen pokladajmo surovo korenje ter semeni ali deteljini dnobir.

Plemenske svinje moramo vsak dan puščati na dvorišče, da se sprehodijo in naužijejo svežega zraka.

Za 3 do 4 mesece breje svinje so primerne za sedanjí zimski čas naslednji krmni obroki:

1. 6 kg pese, 4 kg korenja, 0,5 kg drobirja, 1,5 kg ječmena ali koruze in 0,2 kg sončničnih tropin.

2. 3 kg krompirja, 5 kg pese, 2 kg korenja, 1 kg ječmena ali koruze, 0,5 kg ovsu in 0,5 kg deteljnega drobirja.

3. 10 kg pese, 0,5 kg ovsu, 0,5 kg ječmena, 1 kg pšeničnih otrobov, 0,2 kg lanenih tropin in 0,5 kg deteljnega drobirja.

Zadnje štiri tedne pred pravitvijo pa pokladajmo svinjam krmila, katera jim bomo pokladali tudi po pravitvi v času dojenja. Namreč menjanje krmil v obroku bi lahko povzročilo motnje v prebavi. Ko pa svinji pred pravitvijo prične nabrekati vime, ji zmanjšamo obrok krme. Tik pred pravitvijo in pa tri dni po pravitvi ji pa pokladajmo bolj redko krmno in sicer kašast zdrob ali otrobe. Da pa ne bi svinja pozneje žrla prašičke, dajmo ji nekajkrat pred in po pravitvi nekaj stare slanin! Takoj po pravitvi napajajmo svinjo z mlačno vodo in sicer nekajkrat, s pravim krmiljenjem pa pričnimo šele po 10 ali 12 urah. Včasih je dobro taki svinji dati tudi nekaj kuhanega lanenega semena.

Dojno svinjo pa moramo tako krmiti, da nam ne bi v času dojenja shujšala več kot za 10 do 15 kg. Pravilno bi bilo, da bi doječi svinji, poleg vzdrževalne krme, dajali za vsakega pujska po 0,5 kg močne krme na dan.

V sedanjem zimskem času je za dojno

svinjo z 10 pujski primeren naslednji krmni obrok: 6 kg pese, 4 kg korenja, 3 kg ječmena ali koruze, 1 kg bučnih tropin, 1 kg deteljnega drobirja.

Za svinjo z 8 pujski pa naslednji: 3 kg krompirja, 5 kg pese, 2 kg korenja, 2 kg ječmena ali koruze, 1 kg ovsu, 1 kg deteljnega drobirja.

Za poleti za svinjo z 8 pujski bi pa bil primeren naslednji krmni obrok: 13 kg mlade trave, 1 kg ječmena ali koruze, 3 kg pšeničnih otrobov.

Kakor na svinjo, moramo polagati veliko pozornost tudi na vzrejo pujskov. V začetku bo pujskom zadoščalo materino mleko, dodajali bomo šele pozneje.

V prvem tednu starosti dajmo pujskom v suhi kot svinjaka mešanico iz rdečaste ilovice, klajnega apna, drobno stolčnega lesenega oglja in nekoliko bukovega pepela. Pazimo, da bomo rdečo ilovico vzeli iz kraja, ki je oddaljen od svinjaka. To pa zato, da bi rdeča ilovica ne bila morda okužena. Vse te zgoraj navedene snovi med ilovico dobro premešajmo.

Da pa dobijo pujski dovolj železa za tvorjenje krvi, namažimo vsak dan svinjam seske s posebnim mazilom, ki ga bomo dobili v vsaki lekarni, če bomo povedali, za kaj ga bomo rabili. Marsikateri pujssek je zaradi pomanjkanja železa že poginil.

V 3. in 4. tednu pa pokladajmo pujskom v posebno koritce nekoliko ječmena v zrnju, da se učijo jesti. Včasih je dobro, da

damo prašičkom pražen ječmen, ker ga rajši jedo in preprečuje drisko.

V primeru, da imamo številno gnezdo, zaradi česar bi prašički dobili premalo mleka pri materi, pa jim pričnemo dajati kravje mleko že zadnje dni drugega tedna. Redno pa ga pričnemo dajati v tretjem tednu. Mleko jim dajajmo v majhnih količinah — po 5 dkg na pujska, to je 10 pujskov skupaj pol litra. Količino mleka jim pa polagoma povečujemo, tako da v potem tednu že dajemo vsakemu pujsku po 3 decilitre mleka na dan ali 7 pujskom po dobra 2 litra mleka, ki naj bo posneto.

V 4. tednu starosti pa pokladajmo pujskom poleg mleka in ječmena v zrnju tudi ječmenov zdrob, kolikor ga pojedjo. Nato jim obrok zdroba postopoma povečamo, da ga dobi vsak pujssek v 10 tednu že po 1 kg na dan.

Če bomo pujske tako krmili, se nam bo do dobro razvijali in bo vsak pujssek do 10. tedna, ko bo odstavljen, porabil 14,5 kg posnetega mleka in 3,5 neposnetega ter približno 2,3 kg močne krme.

Za pujske je najboljša krma ječmenov zdrob. Lahko jim tudi pokladamo ovseni zdrob, a le do tretjine obroka močne krme. Nekateri pokladajo takim pujskom namesto ječmenovega ter ovsenega zdroba riž, kuhan na mleku. S tako krmo se prašički zelo lepo razvijajo in se jim koža kar lepo sveti, ter ne postanejo nikoli kosmati. Pri 7. do 8. tednu pa gredo prašički v prodajo. Dr. D. R.

Raketna pošta

V Franciji so z uspehom preizkusili prvo poštno raketo

Prvi poizkusi pošiljanja pošte z raketami segajo že v l. 1931, toda Avstrijec Schmiedl je s svojimi raketami vzbujal več smeha kot zanimanja. Tudi Indijec Smith, ki je nekaj let pozneje poskušal vpeljati raketno pošto v predhimalajskih predelih Indije, ni imel mnogo uspeha, čeprav mu je nekoč uspelo poslati v raketi poleg pisem tudi dva živa piščanca; več sreče je imel le Goddard, ki je l. 1936 z raketno pošto prvič povezal ZDA in Mehiko.

Poštne uprave se za vse te poizkuse še niso zmenile. Večina se jih je končala brez uspeha: rakete so navadno priletele na zemljo nekaj metrov od kraja, kjer so jih izstrelili. Danes pa je mislitična tehnika že tako napredovala, da je uporaba raket za prenašanje pošte le še organizacijski in ekonomski problem.

Predvsem bi bilo treba urediti in koordinirati čim hitrejša prevozna sredstva od zbirnega kraja pošte do mesta izstrelitve. Za razdaljo 1000 km bi raketa potrebovala pol ure, za medcelinsko razdaljo 5000 km ne več kot dve uri. Pomožne službe pa bi zato morale poskrbeti za hitro zbiranje in odpiranje pošte. Zgraditi bi morali odhodne, prihodne in kontrolne postaje ob raketni progi, le-te naj bi pravilno usmerjevale rakete; vsaka od teh postaj bi tudi morala biti primerno opremljena za najnujnejša popravila, kot je na primer izmenjava motorja in drugih delov rakete. V tehničnem pogledu bo treba premagati še precej težav, predvsem bo treba najti ustrežno, ekonomično gradivo. S temi in še drugimi problemi se po svetu trenutno ukvarjajo številne organizacije kot tudi posamezni tehniki in inženirji. Francoska poštna uprava je že večkrat sporočila, da namerava v bližnji bodočnosti uvesti raketno poštno službo, po uradnih obvestilih naj bi to bilo že konec leta 1963. V ta namen je v zadnjih letih izvedla obsežne poizkuse, za katere se zanimajo tudi ameriške poštne uprave.

Prvi tovrstni poizkus v Ameriki je bil

v juniju l. 1959: iz neke podmornice v pomorski bazi Mayport na Floridi so s pomočjo vojaške rakete tipa regulus I izstrelili 3000 pisem. Pred kratkim pa je avstrijska pošta izstrelila serijo desetih raket iz ledenika na Großglocknerju. Na ta način so poslali 12.000 pisem, del teh pa je bil poškovodan, ker se padala nekaterih raket ob pristanku niso odprla.

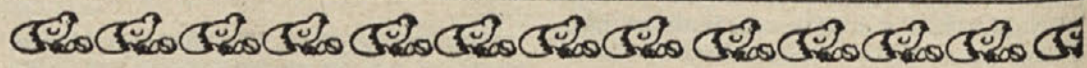
Svetlobna svarila na cesti

Na dirkališču Brands Haach blizu Londona so preizkusili nove naprave, s katerimi je mogoče iz enega središča obveščati avtomobiliste o nevarnosti na določenih cestnih odsekih. Sistem sestavljajo cosmi znaki, ki posvarijo voznika že dve milj pred nevarnim krajem, vidni pa so samo po potrebi. Te znake upravljajo iz osrednjih postaj, ki jim cestne patrulje pošiljajo radijska, okoliško prebivalstvo pa telefonično sporočila.

Brž ko prejme cestnoprometna postaja takšno sporočilo, pritisne dežurni na gumb in v nekaj sekundah se zasvetijo znaki na določenih cestnih odsekih. Za zdaj še ni znano, kakšne znake bodo uporabljali v praksi, na preizkušni zamisli so delali s čistimi, od katerih se odbija svetloba, ki jih je lahko obračati; ker porabijo malo energije, niso zanje potrebni težki električni kabli.

Poglavitne nevarnosti, ki jih upošteva ta zamisel: prometne nesreče in zaradi njih otežkočen promet na cesti ter megla in poledica; lahko je vključiti tudi znake o preusmeritvi prometa, o delih na cesti in o omejeni hitrosti.

Znaki bi oddajali svetlobna opozorila, na primer »Poledica«, »Megla«, »Nesreča«; razporejeni bi bili v kratkih presledkih, cestni nadzorniki pa bi jih vključevali na več kilometrov dolgih odsekih. Novi sistem bodo praktično preizkusili na 45 km dolgi novi avtomobilski cesti med Bristolom in Birminghamom.

ENODNEVNI PIŠČANCI

KIMBER CHICKS (hibridna nésnica) — izredno dobra kokoš • „Rekord“—pitovne hibridke (mešanke) Arbor Acres — izreden uspeh v pitanju • Naše preizkušeno dobre kokoši domačih pasem: bele ameriške Leghorn; italijanke jerebičje barve; zlatoameriške Rhodeländer, Sussex, White Rocks, Barred Rocks. • 10 tednov stare jarečke gomjih pasem na razpolago v začetku letošnjega junija. • Na razpolago tudi gosji, račji in puranji piščanci.

Vse to dobite

pri najstarejši koroški, po Deželni kmetijski zbornici priznani kokošjereji

„ELBLHOF“

Fr. in J. ZUBER, Klagenfurt — Celovec
Cenik brezplačno na razpolago!

